

**Návrh rozpočtového plánu
Slovenskej republiky na rok 2014**

október 2013

OBSAH

ZHRNUTIE	3
I. Makroekonomické predpoklady návrhu rozpočtu.....	4
I.1. Externé predpoklady prognózy – postupné oživenie vonkajšieho prostredia.....	4
I.2. Makroekonomická prognóza - rast potiahne aj spotreba domácností.....	5
I.3. Vplyvy konsolidácie.....	7
I.4. Hodnotenie prognóz výbormi pre makroekonomické a daňové prognózy.....	8
II. Rozpočtové ciele	10
II.1. Aktuálny vývoj verejných financií	11
II.2. Štrukturálna bilancia a výdavkový benchmark	13
II.2.1. Štrukturálna bilancia	13
II.2.2. Výdavkový benchmark	17
II.3. Prognóza hrubého dlhu verejnej správy.....	18
III. Príjmové a výdavkové ciele rozpočtu verejnej správy.....	20
III.1. Príjmové ciele rozpočtu verejnej správy.....	20
III.2. Výdavkové ciele rozpočtu verejnej správy podľa ich funkcie	20
III.3. Saldo verejnej správy v scenári nezmenených politík.....	22
III.4. Popis opatrení.....	23
IV. Naviazanie rozpočtového plánu na ciele stratégie rastu a zamestnanosti a špecifické odporúčania Európskej komisie.....	30
V. Porovnanie s programom stability	31
PRÍLOHY.....	32

ZHRNUTIE

Hlavným cieľom fiškálnej politiky Slovenskej republiky je zabezpečenie **efektívnych a dlhodobo udržateľných verejných financií, podporujúcich udržateľný hospodársky rozvoj a zvyšovanie kvality života**, v kontexte starnutia obyvateľstva a pri zohľadnení podmienených záväzkov. Tento cieľ je zakotvený aj v ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti. Návrh rozpočtového plánu zohľadňuje národnú aj európsku legislatívu a vytvára vhodné podmienky na to, aby Slovenská republika smerovala k svojmu strednodobému rozpočtovému cieľu.

V zmysle prebiehajúcej procedúry nadmerného deficitu je krátkodobým fiškálnym cieľom Slovenska znížiť deficit verejnej správy v roku 2013 udržateľným spôsobom pod hranicu 3 % HDP. Deficit verejnej správy v roku 2012 dosiahol 4,3 % HDP, čo predstavuje zlepšenie v porovnaní s rozpočtovým cieľom 4,6 % HDP. Na rok 2013 bol naplánovaný deficit verejnej správy vo výške 2,94 % HDP. Na základe aktuálnych informácií o pozitívach a rizikách vývoja rozpočtu verejnej správy v roku 2013 by deficit rozpočtu verejnej správy dosiahol úroveň 2,98 % HDP, čo je spojené s konsolidačným úsilím vo výške 1,3 % HDP. **Takýto výsledok spĺňa najdôležitejšiu z podmienok na úspešné vystúpenie z procedúry nadmerného deficitu.**

V strednodobom horizonte vychádza Návrh rozpočtového plánu z návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2014 až 2016 schváleného vládou SR 10. októbra 2013. Cielené schodky rozpočtu verejnej správy sú v roku 2014 na úrovni 2,83 % HDP, v roku 2015 na úrovni 2,57 % HDP a v roku 2016 na úrovni 1,50 % HDP. Dosiachnutie týchto cieľov zastaví nárast podielu verejného dlhu na HDP a umožní od roku 2015 jeho postupné znižovanie.

Veľkosť opatrení potrebných na splnenie cieľa v roku 2014 dosahuje v porovnaní so scenárom nezmenených politík 1,8 % HDP. Medzi najdôležitejšie príjmové opatrenia celkovo vo výške 1,5 % HDP patria vyššie dividendy zo štátnych podnikov, mimoriadne príjmy Telekomunikačného úradu a kapitálové príjmy vyplývajúce z reformy štátnej správy ESO. Nižšie príjmy dosiahne verejná správa zo zníženej sadzby dane z právnických osôb. Na výdavkovej strane sú v celkovej výške 0,3 % HDP najdôležitejšie úspory v rámci reformy ESO.

Deficit bude v roku 2014 ďalej klesať. Dôjde však k miernej štrukturálnej expanzii vo výške 0,2 % HDP, čo zohľadňuje naďalej horšiu makroekonomickú situáciu a potrebu prijatia opatrení na naštartovanie hospodárskeho rastu. **V dôsledku toho Slovensko žiada o uplatnenie tzv. investičnej výnimky v roku 2014, ktorá umožní v princípe splniť pravidlá preventívnej časti Paktu stability a rastu.** Táto úľava bude v období zlepšenia ekonomickej situácie kompenzovaná rýchlejšou štrukturálnou reštrikciou.

Návrh rozpočtového plánu je súčasťou nových požiadaviek vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 473/2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (súčasť tzv. Two-Packu) schválenom v máji 2013.

Nariadenie má za cieľ dosiahnuť lepšiu koordináciu rozpočtovej politiky a štrukturálnych politík, zohľadňujúc pravidlá Paktu stability a rastu a stratégie Európa 2020. Konkrétnym nástrojom je predkladanie návrhu rozpočtového plánu, ktorý prezentuje vývoj fiškálnej pozície, predpokladaný vývoj ekonomiky a popis opatrení rozpočtovej politiky na dosiahnutie stanovených cieľov v strednodobom horizonte.

Na základe nariadenia č. 473/2013 sú štáty eurozóny povinné zverejniť návrh rozpočtového plánu najneskôr do 15. októbra. Európska komisia následne vydá stanovisko o rozpočtovom pláne, pričom v prípade závažného porušenia Paktu stability a rastu môže požiadať členský štát o prepracovanie rozpočtového návrhu.

Obsah a formálna stránka dokumentu v plnej miere vychádzajú z usmernení Európskej komisie. Základom sú, podobne ako pri programe stability, dokumenty, ktoré stanovujú minimálne požiadavky na návrhy rozpočtových plánov - „Špecifikácia implementácie Two-packu“ a „Smernica o formáte a obsahu návrhu rozpočtového plánu, ekonomického programu partnerstva a správy o emisii dlhu“.

I. Makroekonomické predpoklady návrhu rozpočtu

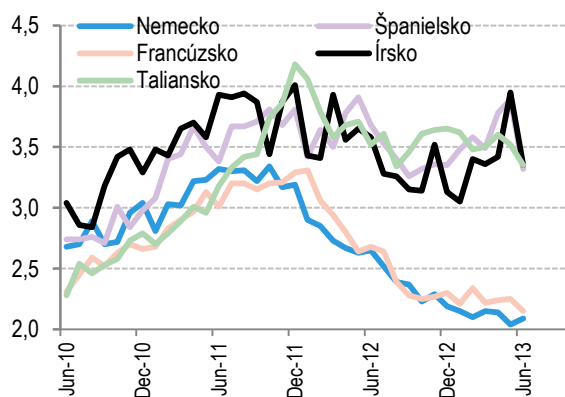
I.1. Externé predpoklady prognózy – postupné oživenie vonkajšieho prostredia

Vývoj externého prostredia bude na ekonomiku SR pôsobiť pozitívne. Oživenie ekonomík našich obchodných partnerov však bude pomalé a postupné. Ekonomický rast ťahúňa eurozóny, Nemecka, by nemal v roku 2014 presiahnuť úroveň 2 %. Vysoká nezamestnanosť v eurozóne a pretrvávajúce nerovnováhy budú tmiť výraznejšie oživenie ekonomickej aktivity v zahraničí.

Podmienky na finančných trhoch zostávajú naďalej priaznivé. Na rozvinutých kapitálových trhoch naďalej pretrváva prebytok likvidity a ceny akcií sa pohybujú na historických maximách. Napriek tomu sa volatilita z krátkodobého hľadiska mierne zvýšila. Hlavným dôvodom boli obavy z priskorého zmiernenia expanzívnej monetárnej politiky americkej centrálnej banky, ktoré sa postupne rozplývajú. Na dlhopisovom trhu prišlo ku korekciám nadmieru nízkych výnosov a výnosy dlhopisov Nemecka a USA začali mierne stúpať.

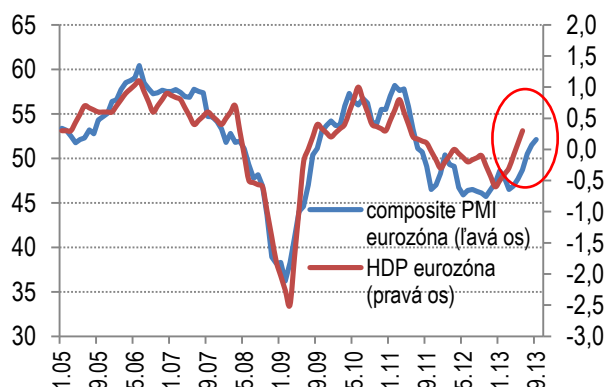
Finančné trhy v eurozóne zostávajú stabilné a dlhopisy periférnych krajín boli naďalej na bezpečných úrovniach (Graf 1). Prebytok likvidity sa začína prejavovať i v reálnej ekonomike. Úverová aktivita podnikov v eurozóne sa odrazila od dna a naznačuje zmenu trendov. Nepriaznivá situácia však pretrváva v malých a stredných podnikoch eurozóny, ktorým klesajú zisky a rastie množstvo bankrotov. Cena ropy BRENT sa po väčšinu roka 2013 pohybovala v pásme 100 - 115 USD/bl. Pod jej pohyby v rámci tohto pásma sa podpísal najmä geopolitický vývoj na Blízkom východe, konkrétne situácia v Egypte a neskôr hrozba vojnového konfliktu v Sýrii. Na cenu ropy v eurách a vplyv na infláciu momentálne pozitívne vplyva mierne posilnenie eura, ktoré sa voči doláru dostalo nad hranicu 1,35 dolára za euro.

Graf 1: Vývoj úrokových sadzieb na úvery podnikom vo vybraných krajinách eurozóny

Zdroj: Bloomberg

Graf 2: Porovnanie vývoja PMI a rastu HDP eurozóny

Zdroj: Eurostat, EK

Recesia sa v eurozóne po roku a pol skončila. V druhom kvartáli došlo k rastu HDP eurozóny. Priaznivý vývoj bol predovšetkým v Nemecku a vo Francúzsku. Rast ekonomík eurozóny nebol už ťahaný výhradne čistým exportom, ale pozitívne vplývala znova rastúca spotreba domácností. **Ukazovatele očakávaní naznačujú, že rast v eurozóne by mal pokračovať aj v druhej polovici roka** (Graf 2). Nemecké predstihové indexy očakávaní IFO a ZEW naznačujú pokračovanie rastu pre nás dôležitého Nemecka v druhej polovici roka 2013.

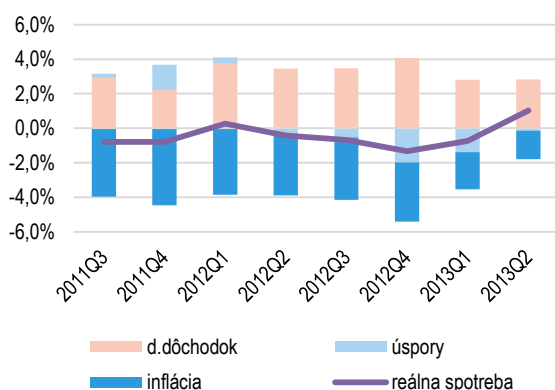
Vyhliadky na nasledujúci rok 2014 sú priaznivejšie a malo by dôjsť k postupnému oživeniu ekonomík našich obchodných partnerov. Rast HDP eurozóny by tak mal v roku 2014 zrýchliť na 0,9 % (oproti -0,5 % v roku 2013). Ešte výraznejší rast v ďalších rokoch budú v ekonomikách eurozóny brzdiť viaceré faktory – stále vysoká nezamestnanosť, pokračujúce znižovanie nerovnováh a pomalší rast rozvíjajúcich sa krajín.

I.2. Makroekonomická prognóza - rast potiahne aj spotreba domácností

Priaznivejší vývoj v eurozóne pomáha slovenskej ekonomike udržať si exportnú výkonnosť a zlepšuje jej vyhliadky. Navyše popri raste vývozov sa vďaka rastúcej spotrebiteľskej dôvere a nižšiemu rastu cien začína oživovať i domáca spotreba. Ekonomika SR bude postupne zrýchľovať a na konci prognózovaného obdobia by sa jej rast mal dostať nad 3 %.

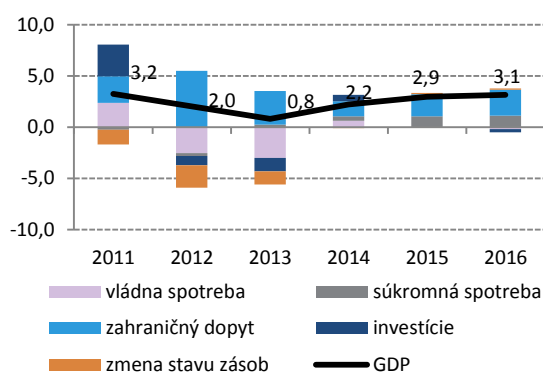
Pozitívny vývoj v druhom kvartáli potvrdzuje postupné oživenie slovenskej ekonomiky. Ekonomika vzrástla medzikvartálne o 0,3 %. Hlavným faktorom stojacim za hospodárskym rastom bol naďalej zahraničný obchod, ťahaný zrýchľujúcim vývozom a slabším dovozom. Po prvý raz od krízy v roku 2009 však vzrástla aj spotreba domácností. Domácnosti postupne zvyšujú svoju spotrebu, najmä vďaka nižšej inflácii a zlepšenej dôvere v budúci vývoj hospodárstva (Graf 3). Vyšší rast produktivity práce tlačí rast nominálnych miezd smerom hore. Navyše, postupný pokles rastu cien má priaznivý vplyv na reálne mzdy a kúpyschopnosť obyvateľstva. Celkový rast ekonomiky však zatiaľ nebol dostatočný, aby sa premietol aj do rastu zamestnanosti. Spotreba verejnej správy zostáva utlmená v súlade s prebiehajúcou konsolidáciou verejných financií. Oživenie zatiaľ nezaznamenali fixné investície ani tvorba zásob, celkový domáci dopyt tak napriek lepšej spotrebe domácností naďalej klesal (Graf 4).

Graf 3: Vývoj spotreby domácností (p.b.)

Zdroj: MF SR

Graf 4: Príspevky k rastu HDP (p.b.)

Zdroj: MF SR

Slovenská ekonomika v tomto roku vzrastie o 0,8 % a v roku 2014 by mal rast HDP dosiahnuť 2,2 %. Hlavným faktorom ekonomického rastu zostane export (Graf 4). Okrem toho pozitívny príspevok k rastu zaznamená už aj spotreba domácností. Jej rast bude spôsobený postupným zlepšovaním situácie na trhu práce a nízkym rastom cien. Ohlásené investície v automobilovom sektore a plánovaná výstavba diaľnic v roku 2014 podporia rast investícií, napriek pokračujúcemu poklesu úverov podnikom a nepriaznivému vývoju ziskovosti. Pre pokračujúcu fiškálnu konsolidáciu nedôjde k rastu spotreby verejnej správy. Postupný rast domáceho aj zahraničného dopytu v ďalších rokoch povedie k zrýchľovaniu ekonomického rastu až na úroveň nad 3 % v strednodobom horizonte.

Miera nezamestnanosti by mala v tomto roku kulminovať. Napriek postupnému oživeniu ekonomiky sa výraznejší rast zamestnanosti očakáva až v ďalších rokoch. Z pohľadu štruktúry trhu priaznivo pôsobí na trh

práce sektor veľkých firiem podnikajúcich v oblasti trhových služieb a priemyslu. Naopak nepriaznivo sa vyvíja zamestnanosť v sektore malých podnikov.

Reálna mzda sa zvýši po dvoch rokoch poklesu o 0,9 % a v nasledujúcich rokoch ešte **mierne zrýchli**. Dôvodom rastu reálnych miezd je najmä odznenie inflačných šokov v sektore energetiky. Tento cenový trend by mal pokračovať aj v nasledujúcich rokoch, čo bude mať priaznivý vplyv na rast reálnych miezd a kúpyschopnosť obyvateľstva. Tlak na rast nominálnych miezd bude silnieť aj v dôsledku zvyšovania produktivity práce v súkromnom sektore a najmä priemysle. V štátnej správe bude rast miezd tlmený konsolidáciou verejných financií. Pozitívny vplyv na zárobky bude mať aj postupne ožívajúci agregátny dopyt v eurozóne.

Inflácia v roku 2013 výrazne spomalí na 1,6 %, pričom v roku 2014 zostane na približne rovnakej úrovni. Hlavným dôvodom spomalenia rastu cien je výrazne pomalší rast regulovaných cien a nízke hodnoty čistej inflácie. V nasledujúcom roku povedie oživenie ekonomickej aktivity k miernemu rastu čistej inflácie, ten však bude vykompenzovaný výrazným znížením potravinovej inflácie, ktorá odráža vysokú ohlásenú úrodu. Rast regulovaných cien sa udrží na nízkych úrovniach z roku 2013 predovšetkým pre pokles cien elektriny pre domácnosti od januára 2014. V nasledujúcich rokoch inflácia postupne stúpne nad úroveň 2 %.

Box 1: Odhad produkčnej medzery na roky 2013 a 2014

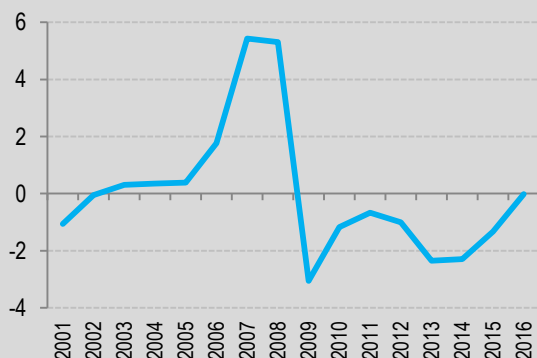
Produkčná medzera Slovenska by sa podľa prognózy MF SR s použitím metodiky EK v roku 2013 a 2014 mala pohybovať na úrovni -2,4 %, resp. -2,3 %. V roku 2014 tak nepríde k výraznejšiemu zníženiu cyklickej zložky a ekonomika zostane podchladená. Odhad štrukturálneho deficitu by mal byť zo strany cyklickej zložky ovplyvnený len veľmi mierne.

Cieľom prezentovanej prognózy produkčnej medzery je metodicky sa priblížiť odhadu Európskej komisie (EK), podľa ktorého sa bude hodnotiť štrukturálne saldo rozpočtu SR. Preto MF SR použilo pri odhade produkčnej medzery jednotnú metodiku EK. Údaje o stave ekonomiky v rokoch 2013 a 2014 vychádzali zo septembrovej prognózy MF SR. Ambíciou je pomocou jednotnej metodiky EK zreplikovať produkčnú medzeru na základe aktuálnych prognóz MF SR.

Metodika EK je rozdelená do dvoch krokov. V prvom kroku sa odhaduje a prognózuje trendová miera nezamestnanosti, ktorá je konzistentná so stabilným rastom miezd v hospodárstve (tzv. NAWRU), a trendová zložka celkovej produktivity faktorov (tzv. trend TFP). Na tento účel EK využíva verejne dostupný GAP program, ktorý cez Phillipsovú krivku a Kalmanov filter rozdelí mieru nezamestnanosti ako aj celkovú produktivitu faktorov na trendovú a cyklickú zložku. Keďže aktuálna parametrizácia modelu EK ešte nie je dostupná, MF SR použilo NAWRU a trend TFP z odhadu EK pri jarnej prognóze.

V druhom kroku sa potom odhadnuté trendové zložky nezamestnanosti (NAWRU) a celkovej produktivity faktorov (trendu TFP) použijú ako vstupy pre prognózu samotnej produkčnej medzery v programe CONV (Graf A). Model odhadu produkčnej medzery v programe CONV sa pritom opiera o dekompozíciu produkčnej funkcie ekonomiky na príspevky práce, kapitálu a príspevky celkovej produktivity faktorov (Tab A).

Graf A: Vývoj produkčnej medzery (% potenciálneho HDP) – prístup EK

Zdroj: MF SR

Tab A: Príspevky výrobných faktorov k rastu potenciálneho produktu – prístup EK

Rok	Pot. HDP (rast, %)	TFP*	Zásoba kapitálu	Práca
2008	5,9	3,1	1,5	1,2
2009	3,3	2,7	0,3	0,2
2010	2,4	2,6	0,4	-0,6
2011	2,7	2,4	0,8	-0,5
2012	2,3	2,2	0,4	-0,3
2013F	2,2	2,1	0,1	-0,1
2014F	2,1	2,0	0,2	-0,1
2015F	1,9	1,9	0,2	-0,2
2016F	1,7	1,9	0,1	-0,3

*Celková produktivita faktorov

Zdroj: MF SR

I.3. Vplyvy konsolidácie

Konsolidácia v roku 2014 zníži rast HDP o 0,2 p. b. Za predpokladu nezmenených politík (no policy change scenario – NPC) by deficit verejnej správy (VS) dosiahol hodnotu 4,6 % HDP v roku 2014. Návrh rozpočtu VS oproti scenáru nezmenených politík obsahuje **opatrenia vo výške 1,8 % HDP, t.j. 1 351 mil. eur**, vďaka ktorým by deficit verejnej správy SR mal v roku 2014 dosiahnuť stanovený cieľ 2,8 % HDP. Z toho priamy vplyv na HDP majú opatrenia vo výške **428 mil. eur, čo predstavuje 0,6 % HDP**. V tejto časti je vyčíslený celkový vplyv konsolidácie na hlavné makroekonomické veličiny slovenskej ekonomiky.

Tab 1: Veľkosť konsolidačných opatrení (ESA 95, % HDP)	
	2014
1. Saldo VS pri NPC scenári*	-4,6
2. Saldo VS - rozpočet	-2,8
3. Veľkosť konsolidačných opatrení (2-1)	1,8
- v mil. eur	1 351
4. Veľkosť opatrení s priamym vplyvom na HDP	0,6
- v mil. eur	428

* NPC zahŕňa vplyv zmeny úrokových nákladov z dôvodu horšieho salda VS, ale neuvažuje s prípadnými zmenami v rizikových prémiech dlhu

Z prepočtov vplyvu balíčka na HDP **boli vynechané konsolidačné opatrenia, ktoré nemajú priamy vplyv na HDP**. Do tejto kategórie patria mimoriadne príjmy Telekomunikačného úradu, presun dividend z roku 2013 do roku 2014, na príjmoch a výdavkoch vzájomne kompenzované položky s neutrálnym vplyvom na rozpočet (rezerva pre prípad lepšieho výberu DPH a zmena v platbách verejného zdravotného poistenia štátu), kapitálové príjmy z predaja majetku a vyššie príjmy z odvodov kvôli zvýšeniu osobných výdavkov vo verejnej správe. Celková suma týchto položiek predstavuje **923 mil. eur**.

Výdavkové opatrenia s priamym vplyvom na HDP, ktoré sú zahrnuté v konsolidačnom balíčku pre rok 2014, predstavujú **zníženie výdavkov o 265 mil. eur** (0,3 % HDP). Ide najmä o škrt v medzispotrebe (137 mil. eur), zmeny v zdravotníckych výdavkoch (175 mil. eur), a zníženie ostatných výdavkov, ktoré zahŕňajú najmä bežné transfery a osobné výdavky (16 mil. eur). V opačnom smere pôsobia vyššie investície samospráv (63 mil. eur). Opatrenia na strane výdavkov budú vplyvať na ekonomiku prostredníctvom nižšej konečnej spotreby vlády a zníženými kompenzáciami štátnych zamestnancov, ktoré budú čiastočne kompenzované vyššími verejnými investíciami. Návrh rozpočtu VS pre rok 2014 obsahuje dodatočné **príjmové opatrenia** s priamym vplyvom na HDP **vo výške 163 mil. eur** (0,2 % HDP). Príjmové opatrenia by mali vplyvať na ekonomiku cez mierne zvýšenie cien a zníženie kompenzácií a ziskov v ekonomike.

Tab 2: Rozpočtové opatrenia s vplyvom na HDP (mil. eur, ESA 95, rozdiely oproti NPC)			
	Kategórie	Makroekonomické vplyvy	2014
Zvýšenie príjmov s priamym vplyvom na HDP celkom (1.-3.) (v % HDP)	P	kompenzácie, I, CPI	163 0,2
1. Trvalý odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	P	kompenzácie, I	79
2. Zníženie sadzby DPPO na 22%	P	kompenzácie, I, CPI	-37
3. Zavedenie minimálnej daňovej povinnosti u DPPO	P	kompenzácie, I, CPI	121
Zníženie výdavkov s priamym vplyvom na HDP celkom (4.-8.) (v % HDP)	V	kompenzácie, G, I	265 0,3

4.	Zníženie osobných výdavkov štátneho rozpočtu ¹	V	kompenzácie, G	5
5.	Úspory vo výdavkoch na medzispotrebu štátnej správy	V	G	137
6.	Zmeny v zdravotníckych výdavkoch	V	G	175
7.	Zvýšenie investícií verejnej správy	V	I	-63
8.	Ostatné zmeny vo výdavkoch	V	G	11
A. Celkové zmeny s priamym vplyvom na HDP		P+V		428
	(v % HDP)			0,6
B. Opatrenia bez priameho vplyvu na HDP		P+V		923
	(v % HDP)			1,2
C. Celkové zmeny (príjmy + výdavky)		P+V		1 351
	(v % HDP)			1,8

Pozn.: ide o vplyv na saldo VS, t.j. (+) znamená zlepšenie a (-) zhoršenie salda.

skratky: P- príjmy, V- výdavky I- fixné investície, G- spotreba verejnej správy, kompenzácie - vplyv na zamestnanosť a mzdy

Vplyv opatrení spolu s ich sekundárnymi efektmi bol vypočítaný prostredníctvom makroekonomického modelu IFP (viď metodickú Prílohu 1). **Konsolidačné opatrenia s priamym vplyvom na HDP vo veľkosti 0,6 % HDP znížia rast HDP približne o 0,2 p. b.** Z toho vyplýva, že fiškálny multiplikátor konsolidačného balíčka sa pohybuje okolo 0,3. Pre porovnanie, multiplikátor balíčka v roku 2011 bol 0,4 a 2013 0,3². Balíček bude mať najvýznamnejší vplyv na spotrebu vlády. Negatívny vplyv na mzdy, zamestnanosť a spotrebu domácností bude len mierny. Vzhľadom na utlmenejšiu ekonomickú aktivitu sa spomalí aj rast investícií a dopyt po dovezených statkoch. Vplyv na spotrebiteľské ceny bude zanedbateľný.

Tab 3: Vplyv opatrení na HDP (v p. b.) podľa makromodelu IFP	
	2014
opatrenia s priamym vplyvom na HDP	-0,6
príspevok k zmene CPI	0,0
zamestnanosti	-0,1
mzdy	-0,1
spotreby domácností	-0,1
spotreby vlády	-2,6
investícií	-0,1
importu	-0,2
príspevok k medziročnej zmene HDP	-0,2

zdroj: MF SR

I.4. Hodnotenie prognóz výbormi pre makroekonomické a daňové prognózy

Aktuálna strednodobá prognóza makroekonomického vývoja vypracovaná MF SR bola väčšinou členov Výboru pre makroekonomické prognózy (NBS, Infostat, Tatra banka, UniCredit, SLSP, VÚB a Sberbank) **charakterizovaná ako realistická**, s výnimkou ČSOB, ktorá hodnotila prognózu ako optimistickú.

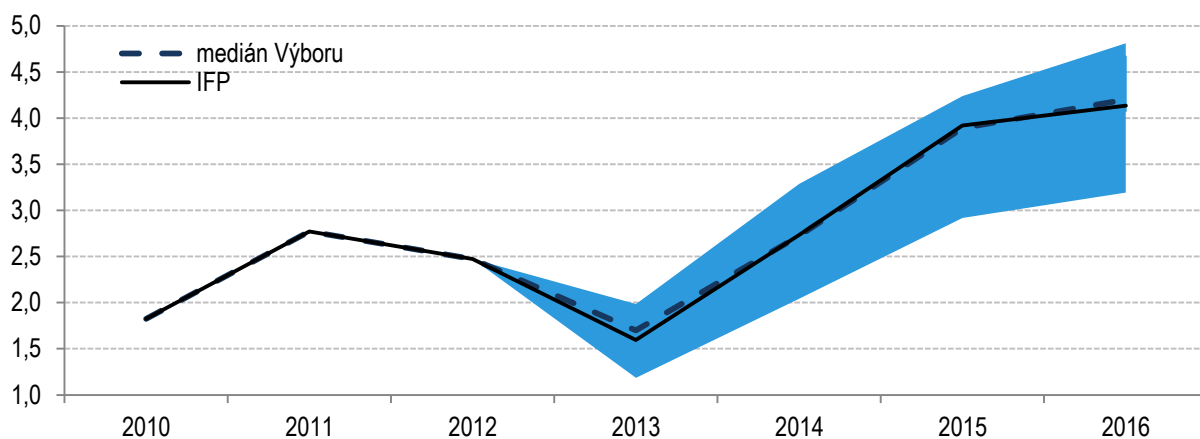
Prognóza MF SR sa v ohľade vplyvu na rozpočtové príjmy nachádza veľmi blízko mediánu členov Výboru pre makroekonomické prognózy. Tento vplyv je vyjadrený ako vážený priemer jednotlivých relevantných základní pre rozpočtové príjmy, pričom ako váhy sú použité podiely jednotlivých daní na celkových rozpočtových príjmoch¹.

¹ Predstavuje kumulovaný súčet dvoch vplyvov. Úspor v rámci ESO a zvýšenie miezd v štátnej správe a miezd učiteľov. Podrobnosti sú v časti IV.2.

² Odhady pre roky 2011 a 2013 vychádzajú z priemerných hodnôt multiplikátorov podľa makroekonomického modelu IFP, SVAR analýzy [Odhadu vplyvu fiškálnej konsolidácie na rast HDP v SR](#) a DSGE modelu MF SR. Odhady na rok 2011 vychádzali zo skutočnosti, kým za roky 2013 a 2014 boli použité prognózy vývoja verejných financií.

Graf 5: Porovnanie prognóz makroekonomických základní³ pre rozpočtové príjmy s členmi výboru

Zdroj: MF SR

Na makroekonomickú prognózu nadväzuje aktuálna daňová prognóza MF SR zahrnutá v návrhu rozpočtu, ktorá bola **hodnotená všetkými** členmi Výboru pre daňové prognózy (NBS, Infostat, ČSOB, SLSP, Tatra banka a UniCredit Bank) ako **realistická**.

Výbor pre makroekonomické prognózy a Výbor pre daňové prognózy sú zriadené v súlade ústavným zákonom 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti ako poradný orgán ministra financií. Cieľom výborov je dosiahnuť vyššiu transparentnosť, objektívnosť a kvalitu makroekonomických a daňových prognóz. Výbory vypracúvajú prognózy minimálne dvakrát ročne, do 15. februára a do 30. júna bežného rozpočtového roka. V mimoriadnych prípadoch môže zasadnutie výboru zvolať minister financií, alebo členovia výboru na základe súhlasu nadpolovičnej väčšiny. Subjekty verejnej správy musia pri zostavovaní svojich rozpočtov zohľadňovať prognózy výborov.

Členmi výborov sú okrem MF SR zástupcovia nezávislých inštitúcií (NBS, SAV, Infostat a súkromné banky). Členovia Výboru pre makroekonomické prognózy hodnotia makroekonomickú prognózu MF SR slovne slovami *konzervatívna*, *optimistická* alebo *realistická*. Daňovú prognózu MF SR členovia Výboru pre daňové prognózy hodnotia zaslaním svojej prognózy, ich hodnotenie sa vypočíta automaticky na základe odchýlky. **Prognóza MF SR je prijatá za prognózu výboru, ak ju nadpolovičná väčšina členov označí za konzervatívnu alebo realistickú.** V prípade, že prognóza nedostane takéto hodnotenie, má MF SR povinnosť prognózu prepracovať a znova predložiť výboru na posúdenie. Proces sa opakuje, až kým prognóza MF SR nie je prijatá za prognózu výboru.

³ Makroekonomické základne pre rozpočtové príjmy (váha ukazovateľov závisí od podielu jednotlivých daní na celkových daňových a odvodových príjmoch); Mzdová báza (zamestnanosť + nominálna mzda) – 51,1%, Nominálna súkromná spotreba – 25,7%, Reálna súkromná spotreba – 6,6%, Nominálny rast HDP – 9,9%, Reálny rast HDP – 6,7%.

II. Rozpočtové ciele

Základným cieľom fiškálnej politiky Slovenska je **udržateľným spôsobom znížiť deficit verejnej správy tak, aby Slovensko splnilo požiadavky vyplývajúce z procedúry nadmerného deficitu**. S týmto zámerom bol na rok 2013 stanovený cieľový deficit verejnej správy vo výške 2,94 % HDP. Aktuálne sa najmä v dôsledku horšieho makroekonomického vývoja odhaduje veľmi mierne vyšší deficit vo výške 2,98 % HDP, čo však spĺňa najdôležitejšiu z podmienok na ukončenie procedúry nadmerného deficitu.

Návrh rozpočtu verejnej správy predpokladá pokračovanie v znižovaní deficitu verejnej správy, pričom **na rok 2014 je stanovená cieľová hodnota deficitu vo výške 2,83 % HDP**. Napriek tomu dochádza k miernej štrukturálnej expanzii vo výške 0,2 % HDP, čo zohľadňuje naďalej horšiu makroekonomickú situáciu a potrebu prijatia opatrení na naštartovanie hospodárskeho rastu. **V dôsledku toho Slovensko požiadava o uplatnenie tzv. investičnej výnimky na rok 2014, ktorá umožní v princípe splniť pravidlá preventívnej časti Paktu stability a rastu**. Takýto postup súčasne znamená, že v neskoršom období zlepšenia ekonomickej situácie bude Slovensko túto úľavu kompenzovať zvýšenou štrukturálnou reštrikciou.

Pri daných rozpočtových cieľoch sa predpokladá nárast **hrubého dlhu verejnej správy** z 52,1 % HDP na konci roku 2012 na **úroveň 56,8 % HDP na konci roku 2014** (z čoho 3,5 p. b. predstavujú medzinárodné záväzky, konkrétne 2,7 p. b. tvorí podiel záväzkov SR na pomoci Grécku, Portugalsku a Írsku prostredníctvom Európskeho nástroja finančnej stability a 0,9 p. b. vklady do Európskeho mechanizmu stability). **Znamená to, že počas celého obdobia bude dlh verejnej správy pod úrovňou referenčnej hodnoty stanovenej paktom, ako aj horným limitom dlhovej brzdy**. Takýto vývoj však povedie k spusteniu niektorých sankčných mechanizmov ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, čo predstavuje dodatočné obmedzenia pre fiškálnu politiku v strednodobom horizonte (bližšie popísané v Boxe 2).

Box 2: Uplatnenie ustanovení zákona o rozpočtovej zodpovednosti pri aktuálnej prognóze dlhu

Na konci roku 2012 dosiahol hrubý dlh verejnej správy 52,1 % HDP. Došlo tým k prekročeniu prvej hranice (50 % HDP) definovanej ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti, čo bolo spojené s povinnosťou ministra financií pripraviť Národnej rade SR list zdôvodňujúci vývoj dlhu, vrátane návrhu opatrení na jeho zníženie.

Prognóza dlhu na roky 2013 až 2014 predpokladá aktiváciu ďalších dvoch pásiem tohto zákona.

Na konci roku 2013 by mal dlh dosiahnuť úroveň 54,3 % HDP, čo znamená **prekročenie 53% hranice dlhu**. Po zverejnení tejto hodnoty pravdepodobne v apríli roku 2014 by vláda mala predložiť na rokovanie národnej rady návrh opatrení, ktorými navrhuje zabezpečiť zníženie dlhu a súčasne sa znížia platy členov vlády na úroveň v predchádzajúcom roku.

Hranica 55 % HDP by mala byť prekročená na konci roku 2014, kedy sa odhaduje dlh vo výške 56,8 % HDP, čo by bolo zverejnené pravdepodobne v apríli roku 2015. Znamená to, že okrem predchádzajúceho postupu (prekročenie hranice 53 %) ministerstvo financií od mesiaca nasledujúceho po zverejnení výšky dlhu viaže 3 % z celkových výdavkov štátneho rozpočtu znížených o výdavky na obsluhu štátneho dlhu, prostriedky EÚ a spolufinancovanie, odvody do rozpočtu EÚ, transfery Sociálnej poisťovni a výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami. Vláda zároveň nesmie predložiť Národnej rade SR návrh rozpočtu na rok 2016, ktorý obsahuje medziročný nominálny rast výdavkov verejnej správy (okrem výdavkov na správu štátneho dlhu, prostriedkov EÚ a spolufinancovania, odvodov do rozpočtu EÚ a výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami) a samosprávy sú povinné schváliť výdavky rozpočtu maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho roka (okrem prostriedkov EÚ a spolufinancovania a výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami). Súčasne nemožno poskytovať prostriedky z rezervy predsedu vlády a z rezervy vlády.

II.1. Aktuálny vývoj verejných financií

Návrh rozpočtu verejnej správy na rok 2014 zohľadňuje aktuálny vývoj verejných financií, odhadnutý na základe makroekonomickej a daňovej prognózy zo septembra 2013 a na základe vývoja všetkých zložiek rozpočtu verejnej správy. **Odhadovaný schodok verejnej správy dosiahne 2,98 % HDP (pôvodný cieľ rozpočtu bol 2,94 % HDP), čo spĺňa najdôležitejšiu z podmienok na ukončenie procedúry nadmerného deficitu.**

Tab 4: Aktuálny odhad salda verejnej správy v roku 2013 (ESA 95)

	mil. eur	% HDP
Saldo verejnej správy - rozpočet	-2 187	-2,94
A. Zmena príjmov verejnej správy	-618	-0,85
1. Daňové a odvodové príjmy verejnej správy	-521	-0,71
2. Nedaňové príjmy verejnej správy	-97	-0,13
- odpredaj núdzových zásob ropy	371	0,51
- poplatok za správu núdzových zásob ropy	-28	-0,04
- dividendy zo spoločností s majetkovou účasťou štátu	-377	-0,52
- mimoriadne príjmy Telekomunikačného úradu	-130	-0,18
- príjmy z predaja emisných kvót	-46	-0,06
- prijaté granty (štátneho rozpočtu, VVŠ, NJF)	62	0,08
- iné nedaňové príjmy (administratívne poplatky)	51	0,07
B. Zmena výdavkov verejnej správy	630	0,86
3. Výdavky na spolufinancovanie k fondom EÚ	403	0,55
4. Rezerva na otvorenie II. piliera	229	0,31
5. Úspora výdavkov štátneho rozpočtu	251	0,35
6. Úrokové náklady verejnej správy	54	0,07
7. Dlh zdravotníckych zariadení	-100	-0,14
8. Výdavky ostatných subjektov verejnej správy	-207	-0,28
- územná samospráva (riziko)	-152	-0,21
- verejné zdravotné poistenie	83	0,11
- ostatné subjekty	-138	-0,19
Saldo verejnej správy - odhad	-2 175	-2,98

(+) znamená pozitívny vplyv na saldo (vyššie príjmy, úspora výdavkov)

K zníženiu odhadu daňových príjmov o 521 mil. eur (0,7 % HDP) v porovnaní s predpokladmi v rozpočte prispel najmä horší makroekonomický vývoj. Aktualizácia prognózy makroekonomického prostredia zapríčinila takmer tri štvrtiny⁴ z celkového výpadku daňových príjmov oproti rozpočtu na rok 2013:

- Výrazne spomalenie ekonomiky sa premietlo do **zníženia príjmov zo sociálnych a zdravotných odvodov o 105 mil. eur (0,1 % HDP).**
- Za **výpadkom dane z príjmov právnických osôb vo výške 272 mil. eur (0,4 % HDP)** stojí okrem poklesu hospodárskeho rastu najmä pokles ziskovosti korporácií.
- **Pokles v spotrebných daniach vo výške 87 mil. eur (0,1 % HDP)** je spôsobený hlavne nižším výberom dane z minerálnych olejov a tabakových výrobkov.
- Na druhej strane sa očakávajú **dotatočné jednorazové príjmy z odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach vo výške 50 mil. eur (0,1 % HDP).**

⁴ Podľa platnej [metodiky hodnotenia vývoja daňových príjmov](#) schválenej Výborom pre daňové prognózy časť tohto vplyvu predstavuje aktualizácia odhadu pozitívnych efektov z prijatých konsolidačných opatrení zahrnutých vo výnose daňových príjmov na základe negatívnejšieho makroekonomického vývoja.

Nedaňové príjmy zhoršujú saldo verejnej správy oproti rozpočtu o 97 mil. eur (0,1 % HDP). Hlavnými faktormi sú:

- **Positívny vplyv predaja núdzových zásob ropy** a ropných produktov novovzniknutej agentúre spravujúcej ropné zásoby vo výške 371 mil. eur (0,5 % HDP). V porovnaní s rozpočtom, kde sa predpokladal predaj týchto zásob v priebehu troch rokov, sa očakáva predaj všetkých zásob v roku 2013. So vznikom agentúry súvisí aj čiastočný výpadok poplatku za správu núdzových zásob vo výške 28 mil. eur.
- **Nižšie príjmy z dividend vo výške 377 mil. eur (0,5 % HDP)**. Tento vývoj súvisí najmä s presunom výplaty riadnych dividend dvoch podnikov s majetkovou účasťou štátu (SPP a SEPS) do roku 2014 s celkovým negatívnym vplyvom 326 mil. eur (0,4 % HDP) v porovnaní s rozpočtom. Súčasne sa očakáva výplata superdividend (ktoré sú len hotovostným, nie aktuálnym príjmom verejných financií, a preto neznižujú deficit). Napriek tomu, že nejde o príjmy podľa ESA 95, výplata superdividend je dôležitá z hľadiska riadenia dlhu a likvidity, keďže bude prispievať k poklesu maastrichtského dlhu.
- **Mimoriadne príjmy Telekomunikačného úradu** sa budú realizovať až v budúcom roku, čo spôsobí **výpadok oproti rozpočtu vo výške 130 mil. eur (0,2 % HDP)**.
- Očakáva sa výpadok **príjmov z predaja emisných kvót EAU vo výške 46 mil. eur (0,1 % HDP)**, čo súvisí s aktuálnym vývojom cien na európskej burze.
- Oproti schválenému rozpočtu vzniká pozitívny vplyv na príjmy z nerozpočtovaných **príjmov z grantov vo výške 62 mil. eur (0,1 % HDP)** a z lepšieho vývoja ostatných nedaňových príjmov, najmä administratívnych poplatkov. Vyššie príjmy z grantov sa premietnu aj do vyšších výdavkov daných subjektov.

Na strane výdavkov sa dosiahla celková úspora vo výške 630 mil. eur (0,9 % HDP):

- **Hlavný pozitívny vplyv súvisí s nižším čerpaním prostriedkov EÚ**, ktoré prispeje k nižšiemu spolufinancovaniu vo výške 403 mil. eur (0,6 % HDP). Pôvodný odhad čerpania EÚ prostriedkov vo výške 3,6 mld. eur bol v priebehu roka zrevidovaný na 1,8 mld. eur.
- Zároveň v súvislosti s nepriaznivým vývojom daňových príjmov došlo k **zrušeniu rezervy na otvorenie II. dôchodkového piliera vo výške 229 mil. eur (0,3 % HDP)**. Rezerva pôvodne slúžila na krytie prípadných výpadkov spojených s otvorením II. piliera, čo súviselo s neistotou ohľadom počtu ľudí, ktorí sa rozhodnú prestúpiť výlučne do priebežného dôchodkového piliera a jeho rozloženia medzi rokmi 2012 a 2013. Hoci sa predpoklad o výstupoch mierne prekročil, rezerva bola použitá na krytie nepriaznivejšieho hospodárskeho vývoja.
- **V štátnom rozpočte sa odhaduje úspora výdavkov v celkovej výške 251 mil. eur (0,3 % HDP)**, na čom sa kapitálové a bežné výdavky podieľajú v pomere 60:40.
- Ďalším **pozitívnym faktorom sú úspory vo výške 54 mil. eur (0,1 % HDP)** na úrokových nákladoch z dôvodu nižších úrokových sadzieb pri viacročných dlhopisoch.
- Negatívnym vplyvom je predpokladané **prevzatie dlhu zdravotníckych zariadení vo výške 100 mil. eur (0,1 % HDP)**.

V prípade **ostatných subjektov verejnej správy sa očakáva nárast výdavkov oproti rozpočtu o 207 mil. eur (0,3 % HDP)**. Na tomto zvýšení sa v najväčšej miere podieľajú **územné samosprávy**, pri ktorých je riziko nárastu výdavkov o 152 mil. eur (0,2 % HDP). Na druhej strane **v oblasti verejného zdravotného poistenia sa očakávajú nižšie výdavky o 83 mil. eur (0,1 % HDP)**, čo súvisí najmä s nižším výberom poistného od ekonomicky aktívneho obyvateľstva. **U ďalších subjektov sa predpokladá nárast výdavkov o 138 mil. eur (0,2 % HDP)**, na čom sa v najväčšej miere podieľajú verejné vysoké školy, Národný jadrový fond a príspevkové organizácie štátu.

II.2. Štruktúrálna bilancia a výdavkový benchmark

Fiškálne ciele vlády sa sledujú na základe dvoch analytických ukazovateľov. Prvým ukazovateľom je konsolidačné úsilie zobrazujúce cestu, ktorým plánuje vláda naplniť svoj strednodobý rozpočtový cieľ. Druhým je výdavkový benchmark, podľa ktorého sa posudzuje tempo rastu výdavkov verejnej správy.

II.2.1. Štruktúrálna bilancia

Pri výpočte konsolidačného úsilia je v prvom kroku potrebné očistiť saldo verejnej správy o vplyv hospodárskeho cyklu (konjunktúry či recesie) na príjmy a výdavky verejnej správy, t.j. o cyklickú zložku. Odhad citlivosti salda verejnej správy na zmeny v produkčnej medzere vychádzajúci z metodiky OECD⁵ preberá MF SR v plnej miere od Európskej komisie (EK). V druhom kroku sa saldo verejnej správy očisťuje o jednorazové a dočasné opatrenia. Pod jednorazovým vplyvom sa rozumie príjem alebo výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo rozpočtu verejnej správy.

Výsledkom očistenia je štruktúrálné saldo, ktoré odzrkadľuje stav verejných rozpočtov za predpokladu, že ekonomika funguje na svojej potenciálnej úrovni bez jednorazových vplyvov. Zmena štruktúrálného salda v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje konsolidačné úsilie v danom roku. Odhadovaný vývoj štruktúrálného salda verejnej správy je definovaný v preventívnej časti Paktu stability a rastu a slúži ako základ pre stanovenie cieľov fiškálnej politiky.

V rokoch 2012 až 2014 boli identifikované nasledujúce jednorazové opatrenia s vplyvom na saldo verejnej správy:

- a. **Mimoriadny odvod v bankovom sektore** predstavuje dodatočné jednorazové opatrenie pre finančné inštitúcie v štvrtom štvrtroku 2012 vo výške 40 mil. eur (0,06% HDP). Suma je vrátane negatívneho vplyvu na DPPO.
- b. Súčasná oficiálna prognóza daňových a odvodových príjmov do schválenia legislatívy **nezahŕňa pokračovanie osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach** v návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2014. Za jednorazový vplyv sa považuje len navýšenie príjmov ŠFA z osobitného odvodu v regulovaných odvetviach nad rámec septembrovej prognózy Výboru pre daňové prognózy o 50 mil. eur (0,07 % HDP).
- c. Počas dočasného **otvorenia 2. piliera** v dôsledku penzijnej reformy sa časť sporiteľov rozhodla z neho vystúpiť. Vystúpenie z 2. piliera viedlo k presunu prostriedkov zo systému starobného dôchodkového sporenia do priebežného systému. Presun sa dotkol celých aktív naakumulovaných od jeho zapojenia sa do druhého piliera, z ktorých časť pripadajúca na predchádzajúce roky spĺňa definíciu jednorazovej zložky. Jednorazový transfer od vystupujúcich z 2. piliera zodpovedal 44 mil. eur (0,06 % HDP) v roku 2012 a 240 mil. eur (0,3 % HDP) v roku 2013.
- d. **Jednorazové zdanenie nerozdelených ziskov pred rokom 2004** daňou z príjmu vyberanou zrážkou. Očakávaný pozitívny vplyv tohto opatrenia v roku 2013 je na úrovni 8 mil. eur (0,01 % HDP).
- e. **Mimoriadne príjmy Telekomunikačného úradu** predstavujú príjem z elektronickej aukcie frekvenčných pásiem podľa zákona o elektronickej komunikácii. Tieto na rozdiel od pôvodne rozpočtovaných plánov prebehnú v roku 2014.
- f. Vzhľadom na potrebu zosúladiť nový spôsob správy núdzových zásob ropy a ropných produktov so smernicami EÚ, ktoré neumožňujú duálnu správu zásob, sa pristúpilo k vytvoreniu nového systému

⁵ Girouard, N., André, Ch.: Measuring cyclically-adjusted budget balances for OECD countries. OECD Economics department working papers, no. 434, 2005

financovania núdzových zásob ropy a **odpredaju celého objemu zásob ropy v roku 2013**. Zavedením nového systému financovania núdzových zásob ropy sa očakáva pozitívny vplyv na saldo verejnej správy vo výške 471 mil. eur (0,6 % HDP).

- g. Železničnej spoločnosti Cargo bola v roku 2009 poskytnutá návratná finančná výpomoc** zo štátnych finančných aktív. Uvedená transakcia negatívne ovplyvnila schodok a dlh verejnej správy v roku 2009 (z dôvodu predpokladaného nesplatenia výpomoci). Od roku 2012 však spoločnosť začala splácať túto výpomoc, čo v zmysle metodiky ESA 95 znamená pozitívny vplyv na saldo verejnej správy v období splácania. Pravidelná splátka (vo výške 19,5 mil. eur) na rok 2014 bola na základe uznesenia vlády jednorazovo navýšená o 78 mil. eur, čím celkový pozitívny vplyv tohto opatrenia dosiahne 98 mil. eur (0,1 % HDP).
- h. Vodohospodárska výstavba (VHV)** má v súčasnosti platné dve Zmluvy o návratnej finančnej výpomoci za zrealizované štátne záruky z roku 2002 a 2006. Podobne ako v prípade železničnej spoločnosti Cargo VHV spláca výpomoc, ktorá v minulosti negatívne ovplyvnila schodok a dlh. V roku 2014 sa predpokladá jednorazové splatenie zostávajúcej istiny zo strany VHV vo výške 48 mil. eur (0,06 % HDP).
- i. Zrušené vklady na doručiteľa** prešli v roku 2006 do správy štátnych finančných aktív. Nárok na uplatnenie záväzku zaniká ku koncu roka 2013, z čoho sa na rok 2014 očakávajú príjmy vo výške 26 mil. eur (0,03 % HDP).
- j.** Z vytvoreného zisku v roku 2012 **nedošlo v roku 2013 k vyplateniu dividend** Slovenského plynárenského priemyslu (SPP) vo výške 365 mil. eur a Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy (SEPS) v predpokladanej výške 72 mil. eur. K ich vyplateniu dôjde v roku 2014 spolu s dividendami vyplácanými zo zisku v roku 2013. Presun dividend jednorazovo znižuje príjmy v roku 2013 o 0,6 % HDP a naopak zvyšuje príjmy v roku 2014 o rovnakú sumu.
- k.** V návrhu rozpočtu je v roku 2014 na výdavkovej strane vytvorená **rezerva na dosiahnutie fiškálneho cieľa** vo výške 65 mil. eur (0,09 % HDP). Výdavková rezerva bude slúžiť na zníženie rizika prípadného nedodržania cieľného deficitu.
- l.** V porovnaní s priemerom minulých rokov aj očakávanou úrovňou v roku 2014 **miera spolufinancovania EÚ fondov v roku 2013 výrazne klesla**. Dôvodom jednorazového poklesu sú najmä dočasné implementačné sklzy spôsobené novelou zákona o verejnom obstarávaní a schválenie možnosti čerpať európske prostriedky z končiacieho programového obdobia o rok dlhšie. Odhadovaný pozitívny vplyv na saldo v roku 2013 dosahuje 142 mil. eur (0,2 % HDP).

Tab 5: Konsolidačné úsilie (ESA 95, % HDP)

	2012	2013	2014
1. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté	-4,3	-3,0	-2,8
2. Cyklická zložka	-0,3	-0,8	-0,8
3. Jednorazové efekty	0,2	0,7	1,0
a. mimoriadny odvod v bankovom sektore (vrátane DPPO)	0,1	-	-
b. dočasný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach (vrátane DPPO)	-	0,1	-
c. možnosť výstupu z II. piliera	0,1	0,3	-
d. zdanenie nerozdelených ziskov z pred roku 2004	-	0,0	-
e. mimoriadne príjmy Telekomunikačného úradu	-	-	*6
f. predaj ropy mimo sektora VS	-	0,6	-
g. splácanie návratnej finančnej výpomoci Cargo	0,0	0,0	0,1

*6 Výnos bude známy až po aukcii.

h. splácanie návratnej finančnej výpomoci VHV	0,0	0,0	0,1
i. prevod peňažných prostriedkov zo zrušenia vkladov na doručiteľa	-	-	0,0
j. presun dividend	-	-0,6	0,6
k. rezerva na dosiahnutie fiškálneho cieľa	-	-	-0,1
l. úspora na spolufinancovaní	-	0,2	-
4. Štrukturálne saldo - cyklicky upravené saldo bez jednorazových efektov (1-2-3)	-4,2	-2,9	-3,1
Konsolidačné úsilie podľa EK (medziročná zmena 4)	0,1	1,3	-0,2
- investičná výnimka - spolufinancovanie ŠR			-0,6
Konsolidačné úsilie po očistení o výšku spolufinancovania	0,1	1,3	0,4
<i>p.m. produkčná medzera</i>	<i>-1,0</i>	<i>-2,4</i>	<i>-2,3</i>

Zdroj: MF SR

Pri naplnení aktuálneho odhadu salda verejnej správy v roku 2013 a pri odhadovanom vplyve hospodárskeho cyklu a jednorazových vplyvoch dosiahne konsolidačné úsilie 1,3 % HDP. Priemerné konsolidačné úsilie počas procedúry nadmerného deficitu je 1,1 % HDP⁷ (požadované bolo 1,0 % HDP). **Podľa návrhu rozpočtu dochádza v roku 2014 k miernej štrukturálnej expanzii vo výške 0,2 % HDP pri pokračujúcom znížení nominálneho deficitu, čo zohľadňuje naďalej horšiu makroekonomickú situáciu a potrebu prijatia opatrení na naštartovanie hospodárskeho rastu.**

Európska komisia pripravila návrh tzv. investičnej výnimky, ktorá umožňuje členským štátom dočasne sa odchýliť od konsolidačného úsilia požadovaného preventívnou časťou Paktu stability a rastu pri splnení určitých podmienok. Aktivácia investičnej výnimky sa v prvom roku prejaví úpravou konsolidačného úsilia o sumu výdavkov na spolufinancovanie EÚ fondov upravenú o výdavky na spoločnú poľnohospodársku politiku a politiku rybného hospodárstva. V ďalších rokoch sa upravuje iba o medziročnú zmenu týchto prostriedkov.

Na aktivovanie výnimky je potrebné spĺňať nasledovné kritériá, na základe ktorých môžu členské krajiny v preventívnej časti Paktu stability a rastu požiadať o uplatnenie investičnej výnimky:

- **negatívny rast HDP** alebo rast hlboko pod úrovňou potenciálneho rastu,
- úroveň deficitu je pod 3 % HDP a dlh pod úrovňou 60 % HDP (alebo v prípade krajín s dlhom nad 60 % HDP pri dostatočne rýchlo klesajúcom dlhu),
- maximálne odchýlenie sa od **požadovaného konsolidačného úsilia bude priamo naviazané na výšku výdavkov na spolufinancovanie EÚ projektov** štrukturálnej a kohéznej politiky, TEN a CEF,
- v prípade prognózy ekonomického rastu prípadne zatvárania negatívnej produkčnej medzery sa predpokladá **kompensovanie odchýlok udelených** na základe investičnej výnimky tak, aby nedošlo k posunu v plnení strednodobého rozpočtového cieľa (MTO).
- členská krajina by pri popri splnení týchto podmienok mala **preukázať priame pozitívne vplyvy spolufinancovaných projektov** na dlhodobú udržateľnosť verejných financií, vrátane vplyvov na potenciálny ekonomický rast a tiež to, že nedochádza k nahradeniu národných investícií investíciami spolufinancovanými z fondov EÚ, teda že dochádza k rastu celkového podielu kapitálových výdavkov.

Splnenie podmienok pre uplatnenie investičnej výnimky na rok 2014 bude EK hodnotiť na základe svojej jesennej prognózy. V prípade krajín, ktoré požiadajú o jej uplatnenie na rok 2014 a v súčasnosti sú v procedúre nadmerného deficitu, bude toto hodnotenie EK podmienené ukončením procedúry nadmerného deficitu.

Slovensko spĺňa kritériá potrebné pre udelenie investičnej výnimky a požiada o jej uplatnenie na rok 2014. V roku 2014 sa predpokladá negatívna produkčná medzera vo výške 2,3 % potenciálneho HDP, čo

⁷ Pri započítaní jednorazových opatrení s výškou viac ako 0,1% HDP.

predstavuje výrazné podchladenie ekonomiky a rast pod potenciálom. Stanovený fiškálny cieľ na rok 2014 je pod hranicou deficitu 3 % HDP a súčasne je aj prognóza dlhu pod referenčnou hodnotou 60 % HDP. Vzhľadom na to, že na rok 2014 sú rozpočtované prostriedky na spolufinancovanie EÚ projektov vo výške 460 mil. eur (0,6 % HDP), **upravené konsolidačné úsilie by dosiahlo 0,4 % HDP, čo je v princípe v súlade s požiadavkami preventívnej časti Paktu stability a rastu.** Zmena spolufinancovania medzi rokmi 2013 a 2014 je 0,4 % HDP. Investície plynúce zo spolufinancovania prispievajú k hospodárskemu rastu a majú pozitívny vplyv na fiškálnu politiku v strednodobom horizonte (Box 3).

Box 3: Spolufinancovanie fondov EÚ

Čerpanie štrukturálnych a kohéznych fondov EÚ na Slovensko je zamerané na investície do rastu ekonomiky a zvýšenie blahobytu. Prierezovými prioritami sú znižovanie regionálnych rozdielov a inklúzia vylúčených komunít a osôb so sťaženým prístupom do spoločnosti. Obe priority v konečnom dôsledku prispievajú aj k rastu ekonomiky. Z nastavenia východísk európskych fondov vyplývajú hlavné ciele súčasného programového obdobia, konvergencia a regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

Financovanie (a spolufinancovanie) operačných programov (OP) odráža zámer a ciele využitia štrukturálnych a kohéznych fondov na Slovensku. Investície do výskumu a vývoja vytvárajú základné poznanie a jeho aplikáciu v praxi, čím umožňujú technologický pokrok. Financie z OP Vzdelávanie a Zamestnanosť a sociálna inklúzia vytvárajú kvalifikovanú pracovnú silu a zvyšujú participáciu na trhu práce, vrátane vylúčených osôb a komunít. Operačný program Informatizácia je určený na zavádzanie nových informačných a komunikačných technológií do verejnej správy. Vzhľadom na potrebu vývoja nových aplikačných riešení sú prostriedky alokované na nákup služieb, nie kapitálu.

Aj ostatné operačné programy plnia ciele konvergencie a zvyšovanie konkurencieschopnosti. Odráža to skutočnosť, že až 97 percent prostriedkov v týchto OP je určených na nákup kapitálových aktív, ktoré svojou podstatou predstavujú investície do budúceho rastu.

Tab A: Spolufinancovanie zdrojov z EÚ (mil eur)

	2013 OS	2014 R
OP Informatizácia spoločnosti (IS)	19,6	63,2
OP Životné prostredie	23,1	48,4
OP Vzdelávanie	15,4	21,5
OP Výskum a vývoj (VaV)	21,0	51,8
OP Zdravotníctvo	6,6	2,9
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ZaSI)	21,5	16,5
OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	7,7	45,8
Regionálny operačný program	16,2	18,5
OP Bratislavský kraj	1,3	2,0
OP Doprava	53,6	137,7
OP Technická pomoc (TP)	1,3	4,3
Operačné programy spolu	187,3	412,6
3. programové obdobie – štrukturálne a KF	0	47,6
Spolu štrukturálne a Kohézny fond	187,3	460,2
EPZF	3,9	0
EPFRV	27,1	49,1
EPRH	0,6	0,7
3. programové obdobie – poľnohosp.		114,1
Poľnohospodárske fondy spolu	31,6	163,9
Ostatné spolufinancovanie EÚ zdrojov	14,9	13,8
Spolufinancovanie spolu	233,8	637,9

II.2.2. Výdavkový benchmark

Revidovaný Pakt stability a rastu zaviedol výdavkový benchmark ako doplnkový nástroj na analyzovanie fiškálnej pozície. Vyjadruje rast výdavkového agregátu očisteného o príjmové opatrenia, čo v porovnaní s referenčnou hodnotou rastu výdavkov umožní posúdiť pokrok vo fiškálnej konsolidácii.

Výdavkový benchmark sa uplatňuje odlišne v závislosti od toho, či daná krajina dosiahla svoj strednodobý rozpočtový cieľ alebo nie. Slovensko neplní svoj individuálny strednodobý rozpočtový cieľ⁸ od roku 2005, kedy bol zahrnutý do revidovaného Paktu stability a rastu. Znamená to, že upravené primárne výdavky verejnej správy očistené o opatrenia na strane príjmov by mali v reálnom vyjadrení rásť pomalšie ako priemerný potenciálny rast ekonomiky tak, aby dochádzalo k zlepšovaniu štrukturálneho saldo o 0,5 % HDP ročne. Výdavkový benchmark je prevzatý z podkladov EK⁹.

Výdavkový benchmark sa porovnáva s výdavkami analyticky očistenými o faktory, ktoré sú mimo kontroly vlády a o faktory, ktoré nemajú vplyv na saldo verejnej správy. Ide o úrokové výdavky, zmeny vo výdavkoch na dávky v nezamestnanosti nesúvisiace s politikami vlády, výdavky financované z fondov EÚ a výdavky, ktoré sú kryté opatreniami na strane príjmov. Zároveň sa vzhľadom na vysokú medziročnú volatilitu investícií vlády (najmä v menších členských krajinách EÚ) berie do úvahy priemerná výška investícií za posledné tri roky a aktuálny rok. Nominálny rast takto upravených výdavkov sa prostredníctvom deflátoru HDP prepočíta na reálny rast, aby bol porovnateľný s výdavkovým benchmarkom.

Tab 6: Výdavkový benchmark (ESA 95, mil. eur)

	2012	2013	2014
1. Celkové výdavky	26 758	26 187	27 875
2. Úrokové náklady	1 322	1 363	1 375
3. Tvorba hrubého fixného kapitálu	1 366	1 167	986
4. Tvorba hrubého fixného kapitálu (priemer za t-3 až t)	1 533	1 459	1 276
5. Výdavky na EU programy plne kryté príjmami z EU fondov	807	1 013	1 198
6. Cyklické výdavky na dávky v nezamestnanosti	17	41	41
7. Výdavky plne kryté automatickým zvýšením príjmov	0	0	0
8. Primárny výdavkový agregát (1-2-3+4-5-6-7)	24 779	24 063	25 552
9. Medziročná zmena primárneho výdavkového agregátu ($8_t - 8_{t-1}$)	946	-715	1 489
10. Zmena v príjmoch z titulu opatrení	299	1 383	763
11. Nominálny medziročný rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia ($(9_t - 10_t) / 8_{t-1}$)	2,7	-8,5	3,0
12. Reálny medziročný rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia	0,8	-10,2	1,4
13. Výdavkový benchmark - referenčná miera rastu výdavkov	1,8	1,8	1,5
14. Plnenie výdavkového benchmarku (12<13)	áno	áno	áno
<i>p. m. deflátor HDP *</i>	1,9	1,9	1,6

* Do roku 2013 je deflátor prevzatý z prognóz EK a pre rok 2014 ide o prognózu MF SR

Zdroj: MF SR

Pri zohľadnení aktuálneho odhadu výdavkov verejnej správy a prijatých príjmových opatrení by malo v roku 2013 dôjsť k výraznému reálnemu poklesu výdavkov. **V roku 2014 sa predpokladá rast výdavkov mierne pod úrovňou benchmarku (o 0,1 p. b.).**

⁸ Na základe odporúčania Rady EÚ by malo Slovensko splniť strednodobý rozpočtový cieľ (štrukturálny deficit verejnej správy vo výške 0,5 % HDP) do roku 2017.

⁹ [Vade Mecum on Stability and Growth Pact](#), str. 30

II.3. Prognóza hrubého dlhu verejnej správy

Hrubý dlh verejnej správy¹⁰ dosiahol na konci roku 2012 úroveň 52,1 % HDP. Za predpokladu naplnenia rozpočtových cieľov sa tempo nárastu dlhu postupne spomalí, **pričom dlh (ako % HDP) by mal kulminovať v roku 2014 na úrovni 56,8 % HDP.**

Tab 7: Vývoj dlhu verejnej správy v rokoch 2012 až 2014

	2012	2013	2014
Hrubý dlh (mil. eur)	37 245	39 600	43 024
Hrubý dlh (% HDP)	52,1	54,3	56,8
- štátny dlh (bez vplyvu medzinár. záväzkov)	48,1	49,6	51,9
- podiel SR na dlhu EFSF	2,1	2,6	2,7
- vklad do ESM	0,4	0,7	0,9
- dlh ostatných zložiek verejnej správy	1,5	1,3	1,3
Zmena hrubého dlhu (p. b.):	8,8	2,1	2,5
- rast nominálneho HDP	-1,4	-1,1	-2,0
- primárne saldo	2,5	1,1	1,0
- úroky	1,9	1,9	1,8
- zosúladenie dlhu a deficitu	5,9	0,3	1,7
Likvidné finančné aktíva (% HDP)	5,6	5,3	5,8
Čistý finančný dlh (% HDP)*	46,5	48,9	50,9
<i>p.m. Vplyv ESM a EFSF na hrubý dlh</i>	2,5	3,4	3,5

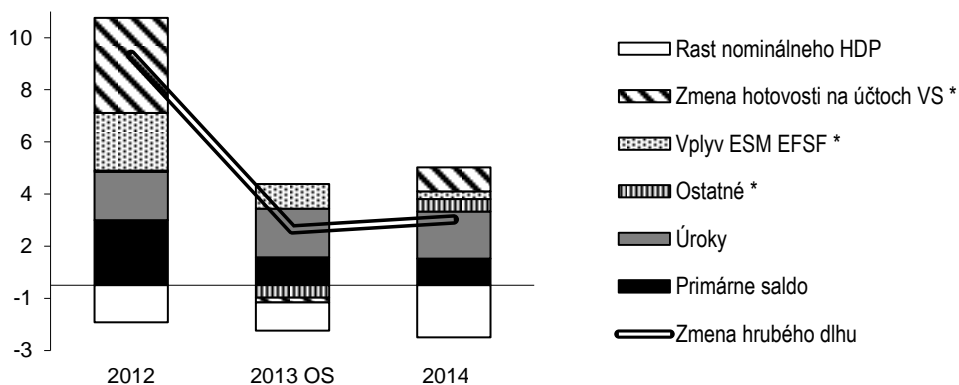
* Hrubý dlh VS znížený o likvidné finančné aktíva

Zdroj: MF SR

Jediným faktorom, ktorý počas celého sledovaného obdobia prispieva k poklesu dlhu je nominálny rast HDP. K zmene hrubého dlhu v rokoch 2012 až 2014 prispieva vo veľkej miere deficit verejnej správy v metodike ESA 95. Kým úrokové náklady prispievajú k nárastu dlhu každoročne približne 1,9 p. b., príspevok primárneho salda v dôsledku pokračujúcej fiškálnej konsolidácie postupne klesá.

Položka zosúladenia dlhu a deficitu (stock-flow adjustment) takisto prispieva k nárastu dlhu v každom roku. V roku 2012 bola nadpriemerne vysoká kvôli zvýšeniu hotovostnej rezervy štátu (3,7 p. b.) a nárastu medzinárodných záväzkov v EFSF a ESM (2,2 p. b.). V roku 2014 sa očakáva zvýšenie hrubého dlhu z dôvodu nárastu hotovosti na účtoch verejnej správy (0,9 p. b.) a výraznejších rozdielov medzi hotovostným a akruálnym saldom verejnej správy (0,6 p. b.).

Graf 6: Príspevky faktorov k zmene hrubého dlhu verejnej správy (p. b.)

*Položky tvoria zosúladenie dlhu a deficitu

Zdroj: MF SR

¹⁰ Všetky uvádzané hodnoty sú počítané v metodike, ktorá sa používa pri posudzovaní plnenia maastrichtského kritéria pre výšku hrubého dlhu verejnej správy – tzv. maastrichtský hrubý dlh verejnej správy.

Z hľadiska hotovostných tokov bude k nárastu hrubého dlhu verejnej správy v prognózovanom období najvýraznejšie prispievať **hotovostný schodok štátneho rozpočtu**.

Druhým významným faktorom je **systém Štátnej pokladnice**. Vývoj prostriedkov Štátnej pokladnice využitých pre financovanie potrieb štátu v roku 2012 bol ovplyvnený zvýšením voľných zdrojov systému¹¹. V roku 2013 sa predpokladá použitie časti týchto naakumulovaných prostriedkov na zníženie dlhu. Vývoj prostriedkov Štátnej pokladnice v roku 2013 bude ovplyvnený aj mimoriadnymi príjmami zo superdividendy¹² vo výške 0,4 mld. eur.

Tretím faktorom sú **medzinárodné záväzky SR voči Európskemu nástroju finančnej stability (EFSF) a Európskemu mechanizmu pre stabilitu (ESM)**.

Záväzky EFSF vznikajú v súvislosti s poskytnutím finančnej pomoci Írsku, Portugalsku a Grécku. EFSF síce už nebude vstupovať do nových finančných programov, ale bude pokračovať v spravovaní pomoci poskytnutej týmto krajinám do jej úplného splatenia. Až do tejto doby budú záväzky EFSF priamo ovplyvňovať výšku dlhu podľa podielu Slovenska na dlhu EFSF.

Na výšku hrubého dlhu majú vplyv aj **vkłady Slovenska do ESM**. Na základe rozhodnutia Eurostatu¹³ nie sú záväzky ESM, na rozdiel od EFSF, priamo presmerované do dlhu verejnej správy členských štátov. Samotné vkłady Slovenska do ESM sú však faktorom, ktorý zvyšuje dlh. Vklady totiž znižujú disponibilné prostriedky Štátnej pokladnice využiteľné pre financovanie potrieb štátu, čím prispievajú k nárastu hrubého dlhu.

Štvrtým faktorom s vplyvom na hrubý dlh je **hospodárenie ostatných subjektov VS (najmä obcí a VÚC)**. Samosprávy ovplyvňujú výšku dlhu najmä prostredníctvom prijatých bankových úverov. Naopak, splátky istín bankových úverov a pôžičiek dlh znižujú. Predpokladá sa, že **hospodárenie samospráv bude v roku 2014 zvyšovať výšku dlhu verejnej správy. V roku 2014 sa nepredpokladá žiadne prevzatie záväzkov nemocníc**.

Ostatné zmeny v prognóze dlhu súvisia s vplyvom diskontu pri emisiách a splátkach dlhových nástrojov a kurzovými rozdielmi.

Tab 8: Vplyv na zmenu hrubého dlhu verejnej správy (v % HDP)			
	2012	2013	2014
A. Hrubý dlh verejnej správy (k 1.1.)	43,3	52,1	54,3
B. Celková medziročná zmena hrubého dlhu VS	8,8	2,1	2,5
- deficit ŠR na hotovostnom princípe	5,3	3,1	4,5
- prostriedky ŠP využité pre financovanie potrieb štátu	2,9	-0,8	-0,2
- podiel SR na dlhu EFSF	1,8	0,6	0,1
- vkłady Slovenska do ESM	0,4	0,4	0,2
- saldo prijatých a splatených úverov (obce a VÚC)	-0,1	-0,1	0,0
- prevzaté záväzky nemocníc	0,2	0,1	0,0
- ostatné zmeny	-0,3	0,0	-0,1
- vplyv rastu nominálneho HDP	-1,4	-1,1	-2,0
C. Hrubý dlh verejnej správy (k 31.12.)	52,1	54,3	56,8

Pozn.: Plusové položky zvyšujú dlh verejnej správy k 31.12. príslušného roku, minusové položky dlh znižujú.

Zdroj: MF SR

¹¹ Relatívne priaznivé podmienky na finančných trhoch spojené s poklesom úrokových sadzieb boli využité na vytvorenie „hotovostnej rezervy“, ktorá sa ukladá v komerčných bankách a NBS.

¹² Príjmy zo superdividend súvisia s distribúciou majetku danej spoločnosti (napríklad ide o príjmy z precenenia majetku spoločnosti, rozpustenia rezervných fondov). Na rozdiel od dividend, ktoré sa vyplácajú z podnikateľskej činnosti, nepredstavujú príjem verejnej správy podľa ESA 95.

¹³ Eurostat vo svojom stanovisku (2013-117666) z 30. január 2013 potvrdil, že ESM spĺňa kritéria inštitucionálnej finančnej jednotky a tým pádom môže samostatne zakladať zmluvné vzťahy. Na základe tohto rozhodnutia nebudú záväzky ESM pripísané členským štátom, ale priamo ESM.

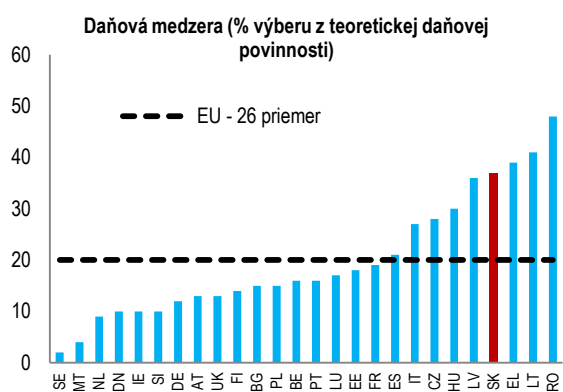

III. Príjmové a výdavkové ciele rozpočtu verejnej správy

III.1. Príjmové ciele rozpočtu verejnej správy

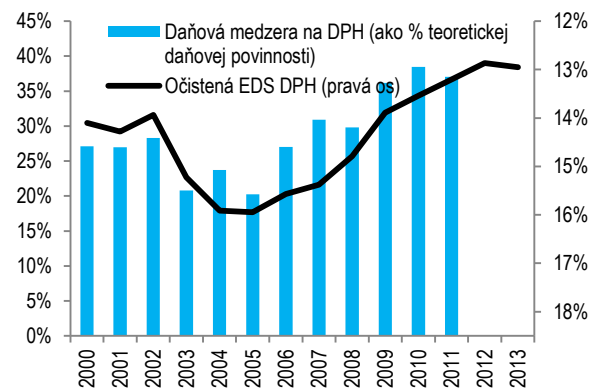
Najvýznamnejšou prioritou vlády SR na poli úspešnosti výberu daní je naďalej boj proti daňovým únikom na DPH. Podľa aktuálnej štúdie EK¹⁴ mala SR v roku 2011 štvrtú najvyššiu daňovú medzeru z teoretickej daňovej povinnosti spomedzi krajín EÚ. Úniky na DPH v SR tvorili v 2011 až 37 % z teoretickej daňovej povinnosti, kým priemer EÚ bol na úrovni 20 %.

Graf 7: Daňová medzera na DPH
(% z teoretickej daňovej povinnosti)

Zdroj: EK

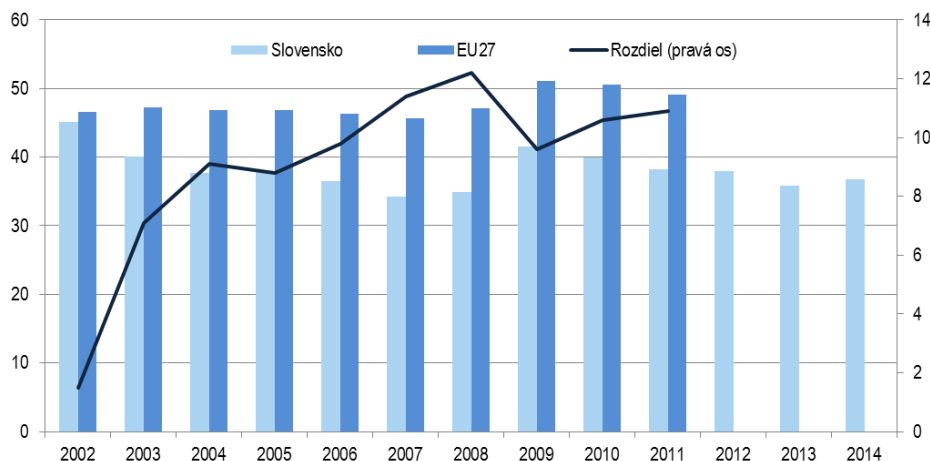
Graf 8: Vývoj daňovej medzery v SR a EDS

Zdroj: EK, MF SR

III.2. Výdavkové ciele rozpočtu verejnej správy podľa ich funkcie

Graf 9: Celkové verejné výdavky (% HDP)

Zdroj: MF SR, Eurostat, ŠÚ SR

Verejný sektor na Slovensku je dlhodobo menší než európsky priemer. Tento rozdiel výrazne vzrástol najmä medzi rokmi 2002 a 2008. Aj kvôli nižším verejným výdavkom je pre lepšiu celkovú obraz vhodné porovnávať výdavky nielen ako percento HDP, ale aj ako podiel na celkových výdavkoch verejnej správy¹⁵.

¹⁴ Study to quantify and analyse the VAT Gap in the EU-27 Member States (júl 2013)

¹⁵ Metodika zaznamenávania výdavkov podľa funkčnej klasifikácie sa môže medzi jednotlivými krajinami líšiť. Toto môže spôsobiť, že v rámci rovnakej položky vystupujú v rôznych krajinách odlišné dáta (napr. zdaňované a nezdaňované dôchodky). Klasifikácia COFOG tiež nezohľadňuje výdavky realizované cez daňový systém (napr. daňové bonusy).

Podiel verejných výdavkov na zdravotníctvo na celkových výdavkoch verejnej správy je vyšší ako priemer EÚ, pričom v uplynulých rokoch klesal. Podobne je to vo vyjadrení voči HDP, v tomto porovnaní sú však zdravotnícke výdavky od roku 2010 nižšie ako medzinárodný priemer. V rozpočtovanom roku 2014 pokračujú v oboch prípadoch v miernom poklese, pričom existuje významný priestor na zlepšenie ich efektívnosti¹⁶. Opačným prípadom je vzdelávanie, kde sa výdavky (ako podiel na HDP aj na celkových výdavkoch) dlhodobo pohybujú medzi najnižšími v EÚ a podľa medzinárodných štúdií sú využívané relatívne efektívne¹⁷. V rozpočtovanom roku 2014 tiež pokračujú v oboch prípadoch v miernom poklese. V zdravotníctve aj v školstve hrajú významnú úlohu súkromné zdroje, ktoré klasifikácia COFOG nezohľadňuje. V sektore vzdelávania predstavujú výdavky domácností 11 %, celkové súkromné výdavky 16 % (približne na úrovni priemeru OECD) všetkých výdavkov. V zdravotníctve tvoria výdavky domácností 23 %, celkové súkromné zdroje 30 %, čo je mierne nad priemerom OECD s 20 % resp. 28 %. V oboch sektoroch zaznamenal podiel súkromných výdavkov na celkových sektorových výdavkoch od roku 2000 približne trojnásobný nárast.

Tab 9: Celkové výdavky na vzdelávanie, zdravotníctvo a zamestnanosť

	2013		2014		EÚ27 2011	
	% HDP	% CV	% HDP	% CV	% HDP	% CV
Vzdelávanie	3,80	10,60	3,60	9,90	5,3	10,9
Zdravotníctvo	5,60	15,50	5,30	14,30	7,3	14,9
Zamestnanosť*	0,23	0,63	0,19	0,51	-	-

* V tabuľke je pre rok 2014 uvedený odhad vypočítaný ako priemer zdrojov EÚ za roky 2011 až 2013. Medzinárodné porovnanie je dostupné iba pre časť výdavkov na zamestnanosť – Aktívne politiky trhu práce. V roku 2011 sú výdavky na Aktívne politiky trhu práce vo výške 0,30 % HDP (0,77 % CV) v porovnaní s priemerom EÚ27 na 0,61 % HDP (1,25 % CV) menej ako polovičné. CV – Celkové výdavky verejnej správy. Zdroj: Eurostat

Na politiky zamestnanosti dáva SR ako podiel na HDP aj celkových výdavkoch verejnej správy v porovnaní s EÚ približne polovicu. Vo výdavkoch na podporu zamestnanosti je zahrnuté financovanie nástrojov aktívnej politiky trhu práce a výdavky na investičné stimuly pre investorov v podobe príspevku na novovytvorené pracovné miesta a vzdelávanie.

Tab 10: Výdavky verejnej správy podľa klasifikácie COFOG

Funkcie	COFOG kód	2013		2014		EU27 2011	
		% HDP	% CV	% HDP	% CV	% HDP	% CV
1. Všeobecné verejné služby	1	5,06	14,10	6,20	16,86	6,60	13,46
2. Obrana	2	0,92	2,56	0,93	2,52	1,50	3,06
3. Verejný poriadok a bezpečnosť	3	1,83	5,09	1,94	5,27	1,90	3,88
4. Ekonomická oblasť	4	2,34	6,53	3,19	8,67	4,00	8,16
5. Ochrana životného prostredia	5	0,64	1,78	0,39	1,07	0,90	1,84
6. Bývanie a občianska vybavenosť	6	0,71	1,97	0,55	1,49	0,90	1,84
7. Zdravotníctvo	7	5,55	15,47	5,27	14,34	7,30	14,89
8. Rekreačia, kultúra a náboženstvo	8	1,08	3,01	0,94	2,55	1,10	2,24
9. Vzdelávanie	9	3,80	10,58	3,65	9,93	5,30	10,81
10. Sociálne zabezpečenie	10	13,96	38,90	13,71	37,30	19,60	39,98
Celkové výdavky	TE	35,88	100,00	36,75	100,00	49,02	100,00

Pozn.: Metodika zaznamenávania výdavkov podľa funkčnej klasifikácie sa môže medzi jednotlivými krajinami líšiť. Toto môže spôsobiť, že v rámci rovnakej položky vystupujú v rôznych krajinách odlišné dáta (napr. zdaňované a nezdaňované dôchodky). Klasifikácia COFOG tiež nezohľadňuje výdavky realizované cez daňový systém (napr. daňové bonusy). CV – Celkové výdavky verejnej správy. Zdroj: MF SR

¹⁶ Vid' publikáciu IFP [Málo zdravia za veľa peňazí - Analýza efektívnosti slovenského zdravotníctva](#)

¹⁷ Sutherland, D. et al. (2007), Performance Indicators for Public Spending Efficiency in Primary and Secondary Education, Economics Department Working Papers, No. 546, OECD Publishing.

III.3. Saldo verejnej správy v scenári nezmenených politík

Východiskom pre zostavenie scenára nezmenených politík¹⁸ je aktuálny odhad deficitu verejnej správy v roku 2013 vo výške 2,98 % HDP. **Za predpokladu, že by nedošlo k žiadnym zmenám v hospodárskych politikách, deficit verejnej správy by dosiahol v roku 2014 úroveň 4,6 % HDP.**

Tab 11: Porovnanie bilancie výdavkov a príjmov a scenára nezmenených politík v roku 2014 (% HDP)

	ESA kód	2013 O	2014 NPC	2014 RVS	RVS - NPC
1. Celkové príjmy	TR	32,9	32,5	34,0	1,5
1.1. Dane z produkcie a dovozu	D.2	10,0	9,5	9,8	0,3
1.2. Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	D.5	5,6	5,6	5,8	0,2
1.3. Dane z kapitálu	D.91	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4. Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	13,6	13,1	13,0	-0,1
1.5. Dôchodky z majetku	D.4	0,4	0,9	1,5	0,6
1.6. Ostatné		3,3	3,4	3,9	0,5
p.m.: Daňové zaťaženie (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		29,2	28,2	28,6	0,4
2. Celkové výdavky	TE	35,9	37,1	36,8	-0,3
2.1. Odmeny zamestnancov	D.1	6,7	6,6	6,6	0,0
2.2. Medzispotreba	P.2	4,2	4,5	4,7	0,1
2.3. Celkové sociálne transfery	D.62, D.632	18,4	18,4	18,0	-0,4
z toho: dávky v nezamestnanosti		0,3	0,2	0,2	0,0
2.4. Úrokové náklady	D.41	1,9	1,8	1,8	0,0
2.5. Subvencie	D.3	1,2	1,3	1,3	0,0
2.6. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51	1,6	1,3	1,3	0,0
2.7. Kapitálové transfery	D.9	0,5	0,8	0,7	0,0
2.8. Ostatné		1,4	2,3	2,4	0,0
Saldo verejnej správy	B.9	-3,0	-4,6	-2,8	1,8
- v mil. eur		-2 175	-3 495	-2 144	1 351
p.m. Primárne saldo VS		-1,1	-2,8	-1,0	1,8
- v mil. eur		-812	-2 101	-769	1 332

Pozn.: O - odhad; RVS – Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2014 - 2016; NPC - Scenár nezmenených politík

Zdroj: MF SR

Rozdiel v salde verejnej správy medzi scenárom nezmenených politík a návrhom rozpočtu na rok 2014 predstavuje 1 351 mil. eur (1,8 % HDP). Vzhľadom na to, že pri dosiahnutí cieľových hodnôt salda dôjde súčasne aj k zníženiu úrokových nákladov dlhu (19 mil. eur) v porovnaní so scenárom nezmenených politík, **celková veľkosť opatrení zapracovaných v návrhu rozpočtu dosahuje 1 332 mil. eur (1,8 % HDP).**

Opatrenia na strane príjmov dosahujú 1,5 % HDP, zvyšných 0,3 % HDP tvoria zmeny na strane výdavkov. Tieto hodnoty predpokladajú využitie rezervy zapracovanej do návrhu rozpočtu na dodržanie rozpočtového cieľa na navýšenie výdavkov. Bez rezervy, teda za predpokladu zlepšeného salda verejnej správy, by príjmové opatrenia dosahovali 1,5 % HDP a výdavkové 0,4 % HDP.

Opatrenia možno rozdeliť na tri kategórie v závislosti od toho, či majú vplyv na saldo verejnej správy a či sú jednorazové alebo trvalé. Medzi opatrenia s neutrálnym vplyvom na saldo verejnej správy patrí vytvorenie rezervy na vyšší výber DPH a zníženie platby za poisťencov štátu v zdravotnom poistení. Jednorazové opatrenia boli popísané v časti o štruktúrálnej bilancii. Ich veľkosť v porovnaní so scenárom nezmenených politík je mierne

¹⁸ Scenár nezmenených politík sa zostavuje v súlade s [manuálom](#) zverejneným MF SR. V porovnaní s programom stability z apríla 2013 zostal základný postup nezmenený. Jediným rozdielom je, že výsledná bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy je vyjadrená v hlavných položkách ESA 95.

odlišná, keďže časť týchto opatrení je súčasťou scenára nezmenených politík¹⁹. Opatrenia s trvalým vplyvom dosahujú 0,8 % HDP, z čoho 0,3 % HDP sú na strane príjmov (najmä zmeny v daniach) a 0,5 % HDP na strane výdavkov (najmä ESO). Všetky opatrenia sú podrobne popísané v časti IV.2.

Tab 12: Štruktúra opatrení v návrhu rozpočtu (% HDP, porovnanie s NPC)		2014*
Príjmy VS		1,5
- opatrenia s neutrálnym vplyvom na saldo VS		0,1
- jednorazové príjmy		1,1
- štrukturálne príjmy		0,3
Výdavky VS		0,3
- opatrenia s neutrálnym vplyvom na saldo VS		-0,1
- jednorazové výdavky		-0,1
- štrukturálne výdavky		0,5

* ide o vplyv na saldo VS

Zdroj: MF SR

III.4. Popis opatrení

V tejto časti sú vyčíslené a popísané vplyvy opatrení zapracovaných do návrhu rozpočtu, ktoré umožnia naplnenie rozpočtového cieľa na rok 2014. Súčasťou popisu vybraných opatrení sú aj ich distribučné vplyvy.²⁰

Tab 13: Opatrenia zahrnuté v návrhu rozpočtu verejnej správy (ESA 95, % HDP, medziročné zmeny)					
Opatrenia	Subsektor	Kód ESA 95	Rozpočtové vplyvy* (% HDP)		
			2013	2014	2015
ESO	S.1311			0,54**	
- príjmy z majetku		D.4 rec		0,03	
- iné príjmy		other, rec		0,02	
- hrubé mzdy		D.1 pay		0,09	
- medzispotreba		P.2		0,24	
- tvorba hrubého fixného kapitálu		P.51		0,14	
- ostatné výdavky		Other, pay		0,03	
Úspory v zdravotníctve				0,23	
- platba za poistencov štátu, prijaté	S.1311	D.61 rec		-0,19	
- platba za poistencov štátu, zaplatené	S.1314	D.62 pay		0,19	
- transfer pre zdravotnícke zariadenia	S.1314	D.631 pay		0,23	
Mzdy vo verejnej správe	S.13	D.1 pay		-0,09	
Zavedenie minimálnej daňovej povinnosti u PO	S.1311	D.5 rec		0,16	
Zníženie sadzby DPPO	S.1311	D.5 rec		-0,05	
Odvod zo zisku regulovaných firiem	S.1311	D.5 rec		0,10	
Mimoriadne príjmy Telekomunikačného úradu	S.1311	other, rec		*21	-*
Presun dividend z roku 2013 do roku 2014 ***	S.1311	D.4 rec	-0,60	1,15	-0,55
- jednorazové zníženie dividend v roku 2013			-0,60	0,58	
- jednorazové zvýšenie dividend v roku 2014				0,58	-0,55
Zmeny v železničnej doprave	S.1311			0,07	-0,10
- jednorazové zvýšenie splátky NfV od CARGO		other, rec		0,10	-0,10

¹⁹ Príkladom je jednorazový príjem zo zrušenia vkladov na doručiteľa o ktorom bolo rozhodnuté už v minulosti. Tento vplyv nie je v zmysle NPC scenára opatrením, ale má vplyv na saldo (uvedené v časti štrukturálna bilancia).

²⁰ Vzhľadom na štruktúru konsolidácie odhad distribučných efektov nie je aplikovateľný na všetky popísané opatrenia.

²¹ Výnos bude známy až po aukcii.

- kompenzácia pre ŽSR		D.3 pay	-0,03	
Rezerva na vyšší výber DPH	S.1311		0,00	0,00
- dane z produkcie a dovozu (DPH)		D.2 rec	0,33	-0,31
- medzispotreba (kapitola VPS)		P.2	-0,33	0,31
Rezerva na naplnenie rozpočtového cieľa	S.1311	P.2	-0,09	0,08
Ostatné zmeny voči NPC	S.13		-0,01	-0,03
Spolu			-0,60	2,36
				-0,91

Pozn.: Všetky opatrenia sú vo fáze návrhu, jedinou výnimkou sú zmeny v železničnej doprave, ktoré sú schválené uznesením vlády. Vplyvy opatrení sú vyjadrené v metodike ESA 95 (akruálny princíp), nemajú žiadne vplyvy na iné členské krajiny eurozóny.

* ide o vplyv na saldo VS

** z toho verejné vysoké školy 0,06 % HDP (49 mil. eur)

*** Veľkosť opatrení voči NPC je vyššia ako v časti II.2.1 (jednorazové opatrenia očistené zo štrukturálneho salda). Rozdiel vyplýva z metodiky EK, ktorá na základe princípu medziročnej zmeny pri jednorazových opatreniach vyčísluje vplyv na saldo VS len v prvom roku. V následnom roku sa zaznačí opačný vplyv tak, aby bolo opatrenia v čase neutrálne. Takýto postup potom vedie k zaznamenaniu vplyvu presunu dividend ako dvoch samostatných jednorazových opatrení.

Zdroj: MF SR

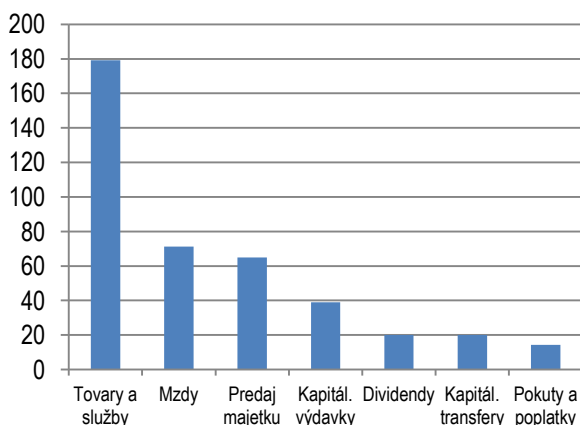
Vláda bude pokračovať vo **zvyšovaní efektívnosti ústrednej štátnej správy** aj ostatných subjektov verejnej správy (s výnimkou samospráv), ktoré je neoddeliteľnou súčasťou tvorby efektívnej, otvorenej a spoľahlivej verejnej správy – reformy ESO. Reforma je zameraná na zlepšenie riadiacich procesov, prehodnotenie funkcionalít, optimalizáciu organizačnej štruktúry a výraznejšiu orientáciu na potreby občanov. Jej výsledkom by mala byť úspora prostriedkov na fungovanie verejnej správy a zlepšovanie jej výsledkov bez zvyšovania financovania. Rozpočtový vplyv opatrení zameraných na efektívnosť verejnej správy voči NPC v roku 2014 je 409 mil. eur. Realizuje sa kombináciou o 99 mil. eur vyšších príjmov a o 309 mil. eur nižších výdavkov.

Na výdavkovej strane sa najväčšia časť úspory dosiahne na **nákupе tovarov a služieb**, ktoré klesajú voči NPC o 179 mil. eur. Šetrenie sa dotkne aj **mzdových prostriedkov** (71 mil. eur), hoci celkové mzdy vo verejnej správe budú rásť kvôli zvýšeniu platových taríf. **Na kapitálových výdavkoch** sa minie o 39 mil. eur menej. Uspori sa aj 20 mil. eur na dotácii ministerstva obrany na osobitný účet mimo sektora verejnej správy.

Rast príjmov plynie najmä z **predaja nadbytočného majetku** (65 mil. eur), ktorý má približne v rovnakom objeme pokračovať najmenej do roku 2016. **Dividendy** zo SEPS, Transpetrolu, Lesov SR a niekoľkých menších podnikov narastú o 20 mil. eur. **Výnosy z pokút a administratívnych poplatkov** budú vyššie o 14 mil. eur.

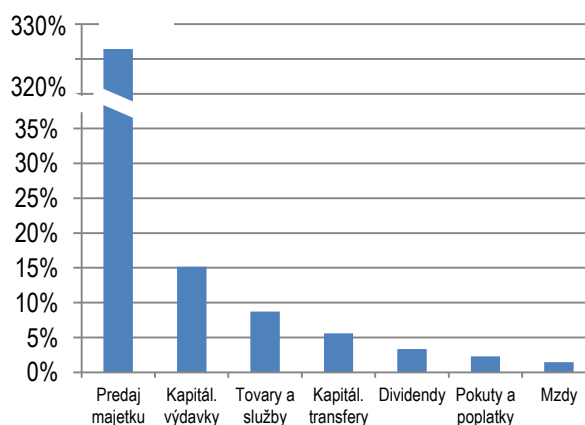
V percentuálnom vyjadrení najviac rastú príjmy z predaja majetku, ktoré sa oproti NPC viac ako stornásobia. Významne stúpnu príjmy z dividend (3,3 %) a pokút a poplatkov (2,3 %). Šetrí sa relatívne najviac na kapitálových výdavkoch (15,2 %). Náklady na tovary a služby klesnú o 8,7 %, kapitálové transfery o 5,6 % a mzdy o 1,5 % oproti NPC.

Graf 10: Úspora podľa kategórie výdavkov (mil. eur)

Zdroj: MF SR

Graf 11: Relatívna úspora voči NPC

Zdroj: MF SR

V porovnaní s predošlým rokom v roku 2014 z rozpočtových organizáciám (RO) štátnej správy nominálne najviac vzrastú vlastné príjmy²² vďaka vyšším dividendám na ministerstve financií (o 192 mil. eur). Príjmy rastú výrazne aj v iných rozpočtových kapitolách. Na ministerstve životného prostredia rastú o 93 mil. eur (kvôli predaju emisných kvót), na ministerstve vnútra o 36 mil. eur a na ministerstve kultúry a v protimonopolnom úrade zhodne o 16 mil. eur. Výraznejší pokles príjmov je len v Správe štátnych hmotných rezerv, keďže v roku 2013 sa očakáva jednorazový predaj ropných zásob za 471 mil. eur. Po očistení o túto sumu tak vlastné príjmy RO stúpnu o 292 mil. eur (158 %).

V nominálnom vyjadrení **bežné výdavky²³ rozpočtových organizácií stagnujú**. Absolútne najvyššie úspory sa oproti roku 2013 dosiahnu na ministerstve financií (55 mil. eur). Viac ako 20 mil. eur ušetria aj ministerstvo dopravy, geodetický úrad a Správa štátnych hmotných rezerv. Výraznejší nárast výdavkov je na ministerstve vnútra a ministerstve školstva (kvôli rastu plátov učiteľov). Relatívne budú z ministerstiev najviac šetriť na ministerstve životného prostredia (39 %), financií (17 %) a dopravy (14 %). Percentuálne najvyššie úspory budú ale dosiahnuté v menších kapitolách ako sú Správa štátnych hmotných rezerv (69 %) alebo Úrad geodézie, kartografie a katastra SR (67 %).

Tab 14: Šetrenie v rozpočtových organizáciách štátnej správy (mil. eur)

Kapitola rozpočtu	Príjmy*			Výdavky**			
	2013 OS	2014 R	Rozdiel	2013 OS	2014 R	Rozdiel	Rozdiel (%)
Kancelária Národnej rady SR	0,7	0,8	0,1	25,3	26,3	1	4%
Kancelária prezidenta SR	0	0	-	4,2	3,9	-0,3	-7%
Úrad vlády SR	0,8	0,8	-	13,2	12,4	-0,8	-6%
Kancelária ústavného súdu SR	0	0	-	3,5	3,3	-0,3	-7%
Najvyšší súd SR	0	0	-	8,7	8,7	0	-1%
Generálna prokuratúra SR	0,4	0,4	-0,1	67	68,7	1,7	2%
Najvyšší kontrolný úrad SR	0	0	-	7,9	7,9	0	0%
Slovenská informačná služba	0,1	0	-0,1	44,7	42,9	-1,7	-4%
Ministerstvo zahraničných vecí SR	1,4	3,5	2	97,2	90,6	-6,6	-7%
Ministerstvo obrany SR	11,4	5,1	-6,4	597,4	597,6	0,2	0%
Ministerstvo vnútra SR	63,6	99,4	35,8	993,1	1 100,5	107,4	11%
Ministerstvo spravodlivosti SR	12,5	12,5	-	304,5	303,9	-0,6	0%
Ministerstvo financií SR	10,5	139,7	129,2	331,5	276,6	-54,9	-17%
Ministerstvo životného prostredia SR	0,1	93,4	93,3	29,3	17,8	-11,5	-39%
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	0,1	0,1	-	64,6	103,6	39	60%
Ministerstvo zdravotníctva SR	2,8	2,4	-0,4	42,1	38,6	-3,5	-8%
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	7,9	8,5	0,6	198	200,7	2,8	1%
Ministerstvo kultúry SR	0,9	17,1	16,2	30,7	28,2	-2,5	-8%
Ministerstvo hospodárstva SR	23,9	33,3	9,4	25,3	24,5	-0,8	-3%
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	14,6	21,3	6,7	78,9	67	-11,9	-15%
Ministerstvo dopravy, výstavby a reg. rozvoja SR	1,6	9,1	7,5	253,4	217,1	-36,3	-14%
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	4,1	0,3	-3,8	43	14,4	-28,6	-67%
Štatistický úrad SR	0	0,3	0,3	18,8	18,4	-0,4	-2%
Úrad pre verejné obstarávanie	0,3	0,3	-	4,9	5,1	0,2	5%
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	0,5	0,7	0,3	2,7	2,9	0,2	8%
Úrad jadrového dozoru SR	4,3	8,9	4,6	4,1	8,3	4,2	101%
Úrad priemyselného vlastníctva SR	2,5	2,8	0,3	2,7	2,6	-0,1	-4%

²² Z dividend, poplatkov a pokút a z kapitálového predaja

²³ Hrubé mzdy, tovary a služby a kapitálové výdavky okrem EŠIF

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	0,2	1,1	0,9	2,9	3,7	0,8	29%
Protimonopolný úrad SR	16,1	0,2	-15,9	2,1	2	-0,1	-3%
Národný bezpečnostný úrad	0	0	-	8	7,6	-0,4	-4%
Správa štátnych hmotných rezerv SR	472,2	12,6	-459,5	33,7	10,3	-23,3	-69%
z toho predaj ropných zásob	471						
Slovenská akadémia vied	1,6	1,1	-0,5	45,1	36,7	-8,4	-19%
Spolu	655,1	475,8		3 388,60	3 352,8		

* Dividendy, poplatky a pokuty, kapitálové príjmy

Zdroj: MF SR

** Hrubé mzdy, tovary a služby, kapitálové výdavky okrem EŠIF

Udržateľné šetrenie výdavkov v rámci ESO, ktoré je zahrnuté v návrhu rozpočtu na roky 2014 až 2016, je len čiastočne možné dosiahnuť zvyšovaním vnútornej efektívnosti organizácií štátu bez výraznejšej zmeny ich súčasnej štruktúry a fungovania. Ministerstvo vnútra ako gestor reformy preto vykonalo analýzu vyše 400 príspevkových a rozpočtových organizácií, fondov a špeciálnych organizácií zriadených zákonom.

Cieľom hodnotenia bolo identifikovať duplicitné a nevyužívané funkcie. Úsporu je potom možné dosiahnuť zdieľaním podporných činností a materiálneho vybavenia, spájaním organizácií alebo ich zrušením. Od roku 2014 sa preto zlučuje Telekomunikačný úrad a Poštový regulačný úrad do Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb. Okrem toho sa spája Úrad pre reguláciu železničnej dopravy, Letecký úrad a Štátna plavebná správa do Dopravného úradu. Súčasne bolo Centrum pre chemické látky a prípravky začlenené pod rezort hospodárstva a Slovenský ústav technickej normalizácie bol včlenený do Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR. Transformácia a integrácia rozpočtových a príspevkových organizácií bude pokračovať aj v rokoch 2015 a 2016.

Verejné výdavky v zdravotníctve dosiahnu v roku 2014 5,6 % HDP. Nižšie výdavky budú kompenzované úspornými opatreniami, ktoré prinesú rovnaké výsledky s menej zdrojmi. Efektívnosť v sektore sa zlepši vďaka zmenám vo finančnom riadení a hospodárení, lepšej kontrole kvality a novému systému platieb. Priestor na ekonomizáciu existuje pri obstarávaní energií, liekov, materiálov a služieb, a pri kategorizácii liekov. Ušetriť by sa malo aj na prevádzke, obmedzením procesných a personálnych duplicit. Predpokladá sa úspora na administratívnych nákladoch zdravotných poisťovní a ÚDZS. Finančné riadenie nemocníc bude nastavené tak, aby bol odmeňovaný výkon a zvyšovanie efektívnosti. V oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti sa zjednotia liečebné postupy pre všetky diagnózy, čo by malo priniesť najmä vyšší tlak na kvalitu starostlivosti a neskôr umožniť prechod na platby za diagnostickú skupinu (DRG).

Mzdy pedagogickým a odborným zamestnancom v regionálnom a vysokom školstve sa zvýšia o 5 %. Ostatným zamestnancom vo verejnej správe platy narastú o dve percentá, čo v priemere predstavuje asi 16 eur na mesiac. Na vysokých školách sa navyše k 16 eur zvýšia mzdy o 3 %. V školstve by mal nárast motivovať k lepším výkonom a pritiahnúť kvalitnejších učiteľov. Celkový vplyv zvyšovania miezd je 124 mil. eur. Celkový vplyv na mzdy vo verejnej správe je voči NPC nižší o 58 mil. eur v dôsledku poklesu miezd v obciach a VÚC. Verejným zamestnancom rastú mzdy prvý raz od roku 2010.

Právnické osoby budú platiť **daňovú licenciu**, ktorá bude pre rôzne typy firiem diferencovaná. Opatrenie je zamerané na riešenie vyhýbania sa plateniu korporátnej dane. Približne 60% právnických osôb v jednom roku neplatí daň z príjmov právnických osôb (DPPO) a takmer 25% subjektov nezaplatilo žiadnu DPPO nepretržite za posledné 4 roky. Daňová licencia sa bude týkať aj obchodných spoločností, ktorí vďaka daňovej optimalizácii dlhodobo obchádzajú daňovú povinnosť, čo výrazne zmierni regresívny vplyv opatrenia. Na druhej strane, bude ju možné započítať voči daňovej povinnosti nielen v bežnom, ale aj nasledujúcom roku, a počas prvého roka ich činnosti sa nebude týkať novozaložených subjektov. Zo systému vypadnú nečinné právnické osoby, čo

zjednoduší prácu orgánom daňovej kontroly a zníži administratívne náklady finančnej správy. Vplyvom opatrenia sa očakáva nárast výnosu dane z príjmu právnických osôb o 121 mil. eur.

Zároveň sa **zniží sadzba dane z príjmu právnických osôb** o jeden percentný bod na 22 %. Jej výnos tým klesne o 37 mil. eur. Cieľom znižovania daňového zaťaženia v priamych daniach je zlepšenie podnikateľského prostredia. Zníženie sadzby dane v kontexte zavedenia daňových licencií predstavuje aj pozitívny signál pre subjekty, ktoré zodpovedne pristupujú k plateniu daní. Vláda SR sa bude naďalej usilovať o optimalizáciu daňového mixu v rámci možností, ktoré ohraničujú pravidlá v ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti a záväzky voči EÚ v Pakte stability a rastu.

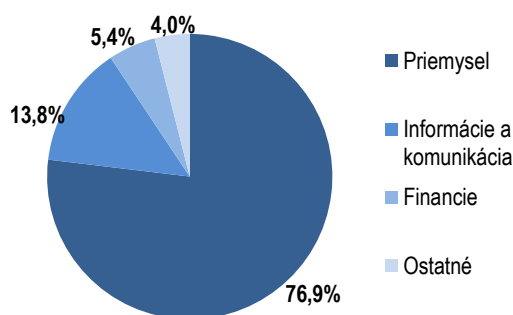
Tab 14: Vplyv zmien v DPPO podľa sektora (v %)

Sektor	Podiel na výnose dane	Vplyv na daňovú povinnosť
Poľnohospodárstvo	3,7	14,4
Priemysel	-4,5	-0,6
Stavebníctvo	10,7	10,0
Veľkoobchod a maloobchod	33,7	12,1
Doprava	2,6	2,6
Ubytovanie a stravovanie	6,3	106,2
Informácie a komunikácia	2,0	1,1
Financie	-4,2	-1,5
Reality	10,8	27,1
Odborné činnosti	16,4	15,5
Administratívne a podporné služby	6,5	21,9
Ostatné	12,4	18,3
Nezaradené	3,6	89,7
Spolu	100,0	5,2

Zdroj: MF SR

Zníženie sadzby dane v kombinácii so základnou daňovou licenciou relatívne najviac ovplyvní zisky v sektore ubytovania a stravovania, kde by sa podľa prepočtov z individuálnych daňových priznaní mohla daňová povinnosť až zdvojnásobiť. Naopak v sektore priemyselnej výroby sa očakáva celkovo pozitívny vplyv kombinácie týchto opatrení.

Graf 12: Kto zaplatí osobitný odvod
(podiel sektora na celkovom výnose)

Zdroj: MF SR

Predĺženie platnosti osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach, pôvodne dočasne platného do roku 2013, by malo pozitívne prispieť k hospodáreniu verejnej správy vo výške 79 mil. eur.

Povinnosti platenia osobitného odvodu podliehajú subjekty, ktorých výnosy z regulovanej činnosti dosiahnu aspoň 50 % celkových výnosov účtovného obdobia. Základom pre výpočet odvodu je výsledok hospodárenia a suma základu odvodu, od ktorej vzniká povinnosť platiť odvod, je 3 mil. eur. Mesačná sadzba odvodu pre regulovanú osobu zodpovedá 0,363%. Osobitný odvod je daňovým výdavkom a preto má negatívny vplyv na výnos DPPO.

Za predpokladu súčasnej distribúcie odvodov, predĺženie osobitného odvodu **ovplyvní najviac sektor priemyslu** - viac ako tri štvrtiny odvodu sú v súčasnosti platené firmami z oblasti **energetiky**. Ďalšie odvetvia, ktoré výraznejšie prispievajú k výnosu odvodu, sú **telekomunikácie a poisťovníctvo**. Z hľadiska veľkostnej štruktúry sa odvod týka takmer výlučne veľkých firiem (výnimkou sú farmaceutickí predajcovia).

Príjmy Telekomunikačného úradu budú vyššie vďaka predaju uvoľnených kapacít frekvenčného spektra, ktoré vznikli prechodom z analógového šírenia televízneho vysielania na digitálne. Táto časť spektra je vhodná aj pre poskytovanie širokopásmového mobilného internetu prostredníctvom siete štvrtej generácie (4G). Nižšími nákladmi na pokrytie by mohli získať prístup k rýchlemu internetovému pripojeniu aj riedko osídlené oblasti.

Vláda SR schválila²⁴ **jednorazové zvýšenie splátky** (nad rámec dohodnutých splátok) návratnej finančnej výpomoci od Železničnej spoločnosti **Cargo Slovakia v roku 2014 vo výške 78 mil. eur** (0,1 % HDP). Podľa metodiky ESA 95 ide o pozitívny vplyv na saldo, keďže v roku 2009 sa z dôvodu predpokladaného nesplatenia tejto návratnej finančnej výpomoci zaznamenala s negatívnym vplyvom na schodok a dlh verejnej správy. Súčasne sa v rámci návrhu rozpočtu poskytla spoločnosti **Železnice Slovenskej republiky kompenzácia finančných vplyvov zo zníženia poplatku za prístup k železničnej infraštruktúre** v sume 22,5 mil. eur ročne.

Časť dividend sa presunie z roku 2013 do roku 2014. Zisk SPP a SEPS z roku 2012 bude akcionárovi – štátu – vyplatený o rok neskôr spolu s dividendou za rok 2013. Jednorazový presun dividend znižuje príjmy v roku 2013 o 437 mil. eur (0,6 % HDP) a naopak zvyšuje príjmy v roku 2014 o rovnakú sumu. Medziročne sa tým zlepši hospodárenie verejnej správy o 873 mil. eur (1,2 % HDP).

V roku 2012 bol schválený **akčný plán boja proti daňovým únikom**, v rámci ktorého boli prijaté viaceré opatrenia na znižovanie únikov na DPH. Medzi ďalšie opatrenia na boj proti daňovým únikom patrí zavedenie kontrolného výkazu pre podnikateľské subjekty, čo umožní efektívnejšie vykonávanie daňových kontrol. Zároveň sa plánuje rozšírenie systému „reverse charge“ na rizikové komodity a tým obmedzenie karuselových obchodov s nimi. Okrem toho sa zriadia súdy so zameraním na daňovú oblasť.

Bola spustená **lotéria pokladničných blokov**, ako jeden z nástrojov na zníženie daňových únikov na DPH. Pred prvým žrebovaním si počas dvoch týždňov 253 tisíc ľudí zaregistrovalo vyše 7 miliónov pokladničných bločkov. Zapojenie veľkého počtu obyvateľov by malo napomôcť aj identifikácii „čiernych“ pokladníc.

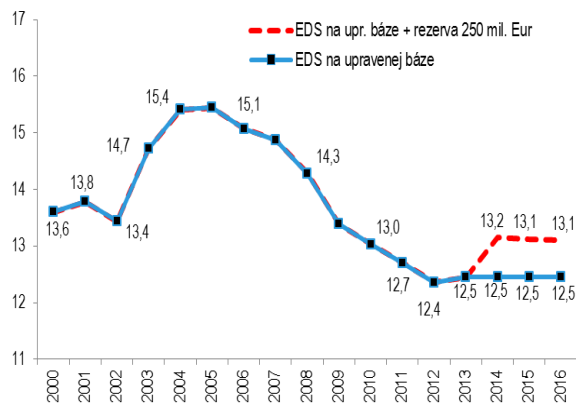
Aktuálny vývoj DPH naznačuje, že po viacročnom poklese efektívnej daňovej sadzby došlo k jej stabilizácii. V roku 2013 bude už o niečo lepšia ako v roku 2012. Vyššiu úspešnosť výberu indikuje najmä výnos DPH podľa daňových priznaní za prvý polrok 2013, ktorý medziročne vzrástol viac ako daňová základňa DPH²⁵. Lepší výber dane v tomto roku je spôsobený poklesom nadmerných odpočtov a postupnou stabilizáciou vlastnej daňovej povinnosti. Takáto štruktúra zlepšenia výberu DPH je v súlade s rastom konečnej spotreby domácností a zastavenia rozširovania daňových únikov.

²⁴ Uznesenie vlády SR z 10.7.2013 č. 390/2013 k materiálu návrh opatrení na konsolidáciu železničnej nákladnej dopravy SR

²⁵ Výber DPH podľa priznaní v prvom polroku 2013 medziročne vzrástol o 1,1%, kým daňová база DPH upravená na analytické účely medziročne vzrástla o 0,7%.

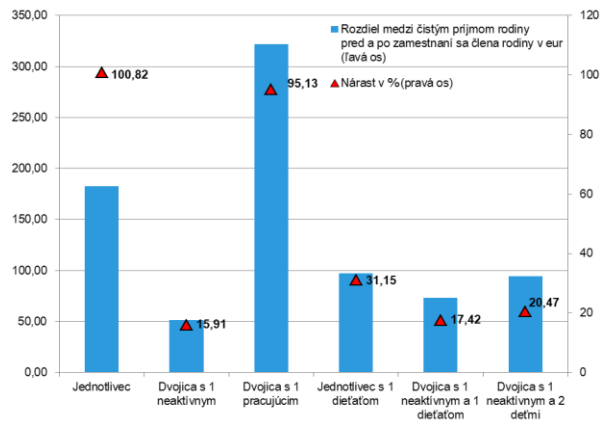
V návrhu rozpočtu bola na lepší výber DPH v roku 2014 vytvorená nad rámec prognózy daní rezerva vo výške 250 mil. eur. Tejto rezerve zatiaľ nie sú priradené výdavky, a nevstupuje do výpočtu salda verejných financií. Rezerva na dosiahnutie fiškálneho cieľa vo výške 65 mil. eur slúži na zníženie rizika prípadného nedodržania cieľného deficitu.

Graf 13: Stabilizácia očistenej efektívnej daňovej sadzby po rokoch poklesu (EDS) pri DPH

Zdroj: MF SR

Graf 14: Vplyv odpustenia odvodov na priemerný mesačný disponibilný príjem rodiny v roku 2013

Pozn: so zarátaním nároku na aktívny príspevok (AP) na obdobie 6 mesiacov po zamestnaní (priemerný mesačný nárast príjmu v roku 2013); členovia rodiny poberajú AP pred zamestnaním; čistý príjem rodiny zahŕňa prídavok na dieťa, daňový bonus a zamestnaneckú prémie (pri dvojici s 1 pracujúcim)

Okrem konsolidácie bude vláda pokračovať v prijímaní nevyhnutných **štrukturálnych opatrení** s pozitívnym vplyvom na zamestnanosť v rokoch 2014 až 2016, no s miernym negatívnym vplyvom na verejné financie.

Mzdy dlhodobo nezamestnaných budú počas jedného roka od nástupu do zamestnania **oslobodené od platenia sociálnych a zdravotných odvodov**. Opatrenie zvýši ponuku aj dopyt po práci tejto časti pracovnej sily. Pri minimálnej mzde tým náklady práce poklesnú o viac ako 25 % a vzrastie aj čistý príjem zamestnanca. Dočasným oslobodením od odvodov sa v neposlednom rade významne zníži motivácia pracovať načierno. Predpokladá sa, že v dôsledku odpustenia odvodov sa zamestná 15 tisíc dlhodobo nezamestnaných, z toho asi jedna štvrtina prejde do zamestnania zo sivej ekonomiky. Predpokladané náklady opatrenia sú vo výške 8 mil. eur.

Odpustenie odvodov dlhodobo nezamestnaným bude mať **pozitívny efekt na príjmy nízkopríjmových domácností**. Čistý príjem 20 % najchudobnejších domácností sa v priemere zvýši o 0,8 %. Jednotlivcom vzrastie čistý príjem o 101 % v porovnaní s príjmom z dávky v hmotnej núdzi a ostatných príspevkov k dávke. Jednotlivcovi s dieťaťom po zamestnaní vznikne nárok aj na daňový bonus a príjem sa zvýši o 31 %. Pri dvojici s neaktívnym členom a dvoma deťmi vzrastie príjem domácnosti o takmer 25 %. V ostatných kvintiloch sa neočakáva zmena príjmu.

Vláda SR už v súčasnosti vyhodnocuje prínos a spoločenskú akceptáciu konsolidačných opatrení, ktoré by bolo možné prijať v roku 2014 a 2015 pre naplnenie strednodobého rozpočtového cieľa do roku 2017. Ich náčrt vláda predstavila v aktuálnom Programe stability SR a Národnom programe reforiem SR a ďalšie rozpracuje v ich aktualizácii v roku 2014.

IV. Naviazanie rozpočtového plánu na ciele stratégie rastu a zamestnanosti a špecifické odporúčania Európskej komisie

Štrukturálne opatrenia, ktoré nemajú významný vplyv na verejné financie, ale sú dôležité najmä pre dlhodobú konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky a kvalitu života jej obyvateľstva, sa zamerajú najmä na **trh práce, vzdelávanie a dopravnú infraštruktúru**.

Vláda SR po legislatívnej zmene v **systéme aktívnych politik trhu práce** ich ďalej zlepší zmenami na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny s väčším dôrazom na poradenské a individualizované verejné služby. Spolu s ním zavedie aj vyhodnocovanie ich efektivity. Dôraz pritom bude predovšetkým na zvýšenie zamestnávania dlhodobu nezamestnaných a mladých.

Zásadnými zmenami bude pokračovať **reforma vzdelávania**. V regionálnom školstve je dôležité zabezpečiť lepší prístup k vzdelaniu marginalizovaných skupín a prepájaniu odborného vzdelávania s praxou najmä zapracovaním prvkov duálneho systému (spojenie teoretickej výučby a praxe) do odborného vzdelávania. Zmení sa aj dohľad nad kvalitou vysokoškolského štúdia. Akreditácia a garancia sa zjednoduší, zmenia sa aj rigidné pravidlá pre výber garantov štúdia.

Prioritou zostávajú aj **produktívne investície**. Vláda alokuje prostriedky na výstavbu a rekonštrukciu ciest a železníc. Špeciálna pozornosť bude venovaná obnove ciest prvej triedy, z ktorých je v súčasnosti veľká časť v nevyhovujúcom stave. Implementuje sa smernica o energetickej efektívnosti a vytvorí sa súbor nástrojov na zvyšovanie energetickej efektívnosti vo verejnej správe, podnikoch a domácnostiach.

Opatrenia, ktoré sú popísané v tabuľke 5.a. (viď príloha 3), aj ďalšie reformy popísané v piatej časti reagujú na špecifické odporúčania pre SR (CSR) a ciele stratégie EÚ pre rast a zamestnanosť (Európa 2020). Okrem toho existujú ďalšie opatrenia, ktoré sa vláda zaviazala prijať v Národnom programe reforiem 2013 a prispievajú k riešeniu problémov opísaných v CSR a Európa 2020. Najdôležitejšie z nich sú zaradené do tabuliek 6.a. a 6.b (viď príloha 3).

V. Porovnanie s programom stability

Program stability vychádzal z údajov z oficiálnej makroekonomickej prognózy MF SR z januára 2013, ktorá predpokladala v roku 2013 rast ekonomiky na úrovni 1,2 %. Aktuálna prognóza zo septembra 2013, na základe ktorej je zostavený návrh rozpočtu verejnej správy, uvažuje s nižším ekonomickým rastom v rokoch 2013 a 2014.

Tab 15: Prognóza vybraných indikátorov vývoja ekonomiky SR

P.č.	Ukazovateľ	m.j.	Prognóza (PS)		Prognóza (Návrh rozpočtu)	
			2013	2014	2013	2014
1	HDP, bežné ceny	mld. eur	73,8	77,5	73,0	75,8
2	HDP, stále ceny	%	1,2	2,9	0,8	2,2
3	Konečná spotreba domácností a NISD	%	-0,1	1,5	0,5	0,8
4	Konečná spotreba verejnej správy	%	-0,9	-1,4	-0,7	-1,2
5	Tvorba hrubého fixného kapitálu	%	2,3	3,3	-5,8	2,9
6	Export tovarov a služieb	%	3,3	4,9	4,8	4,3
7	Import tovarov a služieb	%	3,5	4,1	1,7	3,3
8	Priem. mesačná mzda za hospodárstvo (nominálny rast)	%	2,3	3,5	2,6	2,8
9	Priemerný rast zamestnanosti, podľa VZPS	%	-0,5	0,7	-0,2	0,2
10	Priemerný rast zamestnanosti, podľa ESA 95	%	-0,5	0,5	-1,0	0,2
11	Priemerná miera nezamestnanosti, podľa VZPS	%	14,3	13,8	14,5	14,3
12	Priemerná evidovaná miera nezamestnanosti	%	14,1	13,5	14,4	14,2
13	Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP)	%	2,4	2,5	1,7	1,7
14	Bilancia bežného účtu (podiel na HDP)	%	1,2	1,7	3,2	3,5

Zdroj: MF SR

V porovnaní s programom stability došlo k miernemu zhoršeniu odhadu salda verejnej správy v roku 2013 a rozpočtového cieľa na rok 2014. Zmena súvisí najmä s menej priaznivým makroekonomickým vývojom. V prípade scenára nezmenených politík je rozdiel ešte výraznejší²⁶. Deficit verejnej správy v tomto scenári v roku 2014 sa najmä v dôsledku nižšej prognózovanej úrovne daňových príjmov zhoršil takmer o 1 % HDP. **Konsolidácia v roku 2014 obsiahnutá v tomto návrhu rozpočtového plánu je teda ambicióznejšia, než predpokladal program stability na rok 2013.**

Tab 16: Porovnanie s Programom stability 2013

	ESA kód	2012 % HDP	2013 % HDP	2014 % HDP
Cieľové saldá verejnej správy	B.9			
Program stability		-4,35	-2,94	-2,60
Návrh rozpočtového plánu		-4,35	-2,98	-2,83
Rozdiel		0,00	-0,04	-0,23
Saldá verejnej správy v scenári nezmenených politík	B.9			
Program stability		-4,35	-2,94	-3,65
Návrh rozpočtového plánu		-4,35	-2,98	-4,61
Rozdiel		0,00	-0,04	-0,96

Zdroj: MF SR

²⁶ Scenáre nezmenených politík v oboch dokumentoch boli zostavené na základe rovnakého postupu a prístupu k zahnutiu opatrení (scenáre neobsahovali navrhované/schválené opatrenia po 1. januári 2013), čo znamená, že sú v plnej miere vzájomne porovnateľné.

PRÍLOHY

Príloha 1: Prognostický nástroj MF SR

Na strednodobé prognózovanie a na konštrukciu scenárov senzitivity MF SR používa neo-keynesiánsky **štrukturálny model** otvorenej ekonomiky. Ide o ekonometrický model s dozadu hľadiacimi očakávaniami založený na vzťahoch korekcie chýb (error corection model). Parametre modelu boli čiastočne odhadované a čiastočne kalibrované pre dosiahnutie ekonomicky intuitívnych vlastností a reakcií modelu na štandardné ekonomické šoky. V rámci štruktúry korekcie chýb, dlhodobé vzťahy vychádzajú hlavne z ekonomickej teórie a krátkodobé vzťahy sú odhadnuté s cieľom dosiahnuť lepšie vysvetlenie historických dát. Model pracuje s viac ako 30 endogénnymi premennými, vyše 40 exogénnymi premennými a obsahuje 24 behaviorálnych rovníc a 24 identít. Skladá sa z troch hlavných blokov: ponukový, dopytový a cenový. Detailnejší popis jednotlivých blokov sa nachádza v nasledujúcich odsekoch.

Ponukový blok vychádza z podmienok prvého rádu pre jednosektorovú Cobb-Douglas produkčnú funkciu. Z optimalizačných podmienok sú odvodené dlhodobé rovnice pre investície a zamestnanosť. Krátkodobá dynamika fixných investícií je funkciou rastu HDP a zmeny reálnej úrokovej sadzby. Krátkodobá dynamika zamestnanosti závisí od potenciálnej zamestnanosti, trendu celkovej produktivity faktorov a rastu HDP. V rámci ponukového bloku sú definované aj jednoduché dlhodobé vzťahy a identity pre potenciálny produkt, NAIRU, potenciálnu zamestnanosť, produkčné medzery a zamestnanosti, celkovú produktivitu faktorov, akumuláciu kapitálu a bohatstva²⁷, pracovnú silu a populáciu.

Dopytový blok obsahuje dlhodobé a krátkodobé rovnice pre všetky výdavkové zložky HDP ako aj súvisiace identity. *Spotreba domácností* je v dlhodobom vzťahu funkciou disponibilného dôchodku a bohatstva. Spotrebu krátkodobo ovplyvňuje aj úroková sadzba, ktorá je v podmienkach modelu exogénnou veličinou. Krátkodobý vplyv na spotrebu má aj miera nezamestnanosti, ktorá vyjadruje neistotu na trhu práce z hľadiska domácností. So spotrebou domácností súvisí aj pohyb disponibilného dôchodku domácností. Ten je poskladaný z jednotlivých zložiek, ako mzdová báza a ostatné zložky. Mzdová báza vychádza z endogénnych modelových vzťahov, kým ostatné zložky dôchodku domácností vstupujú do prognózy ako exogénne premenné. Na dlhodobom horizonte však model predpokladá stabilný vzťah medzi rastom mzdovej bázy a rastom ostatných zložiek hrubého disponibilného dôchodku.

Spotreba vlády vstupuje do modelu na horizonte prognózy ako exogénna veličina podľa aktuálneho výhľadu vládneho rozpočtu. Za horizontom prognózy sa rast vládnej spotreby postupne približuje k rastu potenciálneho produktu. Rovnica *fixných investícií* bola popisovaná vyššie v ponukovom bloku.

Export je funkciou indexu dopytu hlavných obchodných partnerov Slovenska (eurozóna a krajiny V3) a reálneho výmenného kurzu. Krátkodobý vplyv na export má navyše aj diferenciál v celkovej produktivite faktorov medzi Slovenskom a Nemeckom. *Import* je odvodený od zložiek domáceho dopytu a exportu, kde dovozné náročnosti jednotlivých zložiek sú zafixované. Krátkodobú dynamiku importu dokresľujú aj relatívne ceny medzi domácou ekonomikou a zahraničím.

Cenový blok popisuje reálne mzdy, deflátores výdavkových zložiek HDP, ceny energií a jadrovú infláciu CPI. *Reálne mzdy* závisia od produktivity práce a na ich krátkodobý vývoj vplýva aj medzera v nezamestnanosti.

Deflátor HDP je funkciou jednotkových mzdových nákladov. V krátkom období pôsobí na dynamiku deflátoru HDP aj output gap, dovozné ceny a Balassa-Samuelsonov efekt. *Deflátor spotreby domácností* má identickú dynamiku ako inflácia CPI. V *deflátores vládnej spotreby* má najväčší podiel inflácia CPI a čiastočne naňho vplýva

²⁷ Bohatstvo sa pre účely modelu definuje ako kumulatívny privátny kapitál zmenšený o vládny dlh a zvýšený o kumulatívne saldo zahraničného obchodu.

aj deflátor investícií. Deflátor investícií je odvodený od deflátoru HDP a importu s mierne nadpolovičnou váhou toho prvého faktora. *Deflátor exportu* je funkciou reálneho kurzu. Na deflátor importu vplýva okrem reálneho kurzu aj cena ropy a krížový kurz USD/EUR.

Vzhľadom na výrazný podiel regulovanej zložky, domáce *ceny energií* vstupujú do modelu na horizonte prognózy exogénne. Za týmto horizontom však na nich pôsobí najmä deflátor HDP a s nižšou váhou aj svetová cena ropy v eurách. *Spotrebiteľské ceny bez energií* sú funkciou deflátoru HDP a krátkodobo aj cien energií, dovozných cien a medzery výstupu.

Príloha 2: Predpoklady kvantifikácie príjmových opatrení

Zavedenie daňovej licencie a zníženie sadzby DPPO na 22%

Kvantifikácia vychádza z predpokladu účinnosti návrhu od 1.1.2014, pričom zohľadňuje aktuálnu prognózu makroekonomickej situácie a vývoj DPPO. Pri výpočte boli použité údaje z individuálnych daňových priznaní PO za rok 2011 (údaje za rok 2012 ešte nie sú k dispozícii), ktoré boli následne indexované podľa očakávaného makroekonomického vývoja. V kvantifikácii nie sú zahrnuté dynamické efekty ako napr. zmena právnej formy z právnickej osoby na fyzickú alebo nižšia miera optimalizácie z dôvodu nižšej sadzby DPPO.

Predĺženie platnosti osobitného odvodu v regulovaných odvetviach

Kvantifikácia vychádza z predpokladu účinnosti návrhu od 1.1.2014, pričom zohľadňuje aktuálnu prognózu makroekonomickej situácie a vývoj osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach a DPPO. Pri výpočte boli použité údaje z Finančnej správy SR a Daňového úradu pre vybrané daňové subjekty o počte a štruktúre firiem platiacich odvod za rok 2013. Kvantifikácia predpokladá nezmenený celkový počet spoločností platiacich odvod so ziskom nad 3 mil. eur (na základe súčasného stavu). V kvantifikácii nie sú zahrnuté dynamické efekty optimalizácie hospodárskeho výsledku u konkrétnych firiem platiacich odvod oproti roku 2013.

Odvodová úľava pre dlhodobo nezamestnaných

Pre účely kvantifikácie vplyvov dočasného oslobodenia odvodov dlhodobo nezamestnaných sa použila simulácia vplyvov prostredníctvom daňovo-dávkového modelu Euromod, ktorý vychádza a pracuje s údajmi anonymného štatistického zisťovania o príjmoch a životných podmienkach domácností - EU SILC 2011. Predpoklad o počte priemerne podporených **15 000 dlhodobo nezamestnaných** ročne **bol stanovený arbitrárne** vychádzajúc zo skúseností v oblasti aktívnych politík trhu práce v rokoch 2009 - 2012²⁸ a zohľadnenia ich špecifik²⁹, ktoré v prípade oslobodenia od platenia poisťného nebudú existovať. Kvantifikácia uvažuje aj s dynamickým efektami nahrádzania súčasných zamestnancov

²⁸ V uvedenom období sa priemerne vytvorilo 5 500 pracovných miest ročne, z čoho cca 60% tvorili dlhodobo nezamestnaní

²⁹ Administratívne náročný proces, testy splnenia nároku na uvedené opatrenia, automatická podmienka zachovania pracovného miesta po určitú dobu, neexistencia automatickej nárokovateľnosti a pod.

Príloha 3 – Požadované tabuľky

Tabuľka 0i - Základné predpoklady	2012	2013	2014
Krátkodobá úroková miera (ročný priemer)	0,6	0,2	0,4
Dlhodobá úroková miera (ročný priemer)	3,4	2,7	3,4
Výmenný kurz USD/EUR (priemer)	1,286	1,313	1,261
Nominálny efektívny výmenný kurz (% zmena)	-0,9	-0,2	1,4
Rast HDP EA	-0,7	-0,5	0,9
Rast HDP významných obch. partnerov	-0,2	-0,1	1,3
Cena ropy (Brent, USD/barel)	112,0	110,2	115,5

Zdroj: MF SR

Tabuľka 0ii - Hlavné predpoklady	2012	2013	2014
1. Vonkajšie prostredie			
Cena ropy (€)	87,0	83,9	91,6
2. Fiškálna politika			
Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté verejnej správy	-4,3	-3,0	-2,8
Hrubý dlh VS	52,1	54,3	56,8
3. Menová politika, finančný sektor			
Úrokové sadzby:			
Euribor 3M (priemer)	0,6	0,2	0,4
Vklady	1,2	1,0	1,0
Výnos 10 ročného štátneho dlhopisu SR (priemer)	3,4	2,7	3,4
Stav vkladov (rast)	4,7	3,3	5,4
4. Demografické trendy			
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (rast)	1,0	0,4	0,0
Celkový index závislosti	39,8	39,8	40,4

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1.a - Makroekonomický prehľad

		2012	2012	2013	2014
	ESA kód	Skutočnosť	miera rastu	miera rastu	miera rastu
1. Reálny HDP	B1*g	65,2	2,0	0,8	2,2
z toho					
1.1 Predpokladaný vplyv agregovaných rozpočtových opatrení na hospodársky rast		-	-	0	0,2
2. Potenciálny HDP		65,9	2,3	2,2	2,1
príspevky:					
- práca		-	-0,3	-0,1	-0,1
- kapitál		-	0,4	0,1	0,2
- celková produktivita faktorov		-	2,2	2,1	2,0
3. Nominálny HDP	B1*g	71,5	3,4	2,1	3,8
Zložky reálneho HDP					
3. Konečná spotreba domácností a NISD	P.3	33,5	-0,6	0,5	0,8
4. Konečná spotreba verejnej správy	P.3	10,6	-0,6	-0,7	-1,2
5. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51	14,8	-3,7	-5,8	2,9
6. Zmena stavu zásob a čisté nadobudnutie cenností (% HDP)	P.52 + P.53	-0,7	-1,1	-2,8	-2,7
7. Vývoz výrobkov a služieb	P.6	63,7	8,6	4,8	4,3
8. Dovozy výrobkov a služieb	P.7	55,8	2,8	1,7	3,3
Príspevky k reálnemu rastu HDP					
9. Domáci dopyt spolu		-	-1,3	-1,2	0,8
10. Zmena stavu zásob a čisté nadobudnutie cenností	P.52 + P.53	-	-2,2	-1,3	-0,1
11. Saldo zahr. obchodu s výrobkami a službami	B.11	-	5,5	3,3	1,5

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1.b - Cenový vývoj

		2012	2012	2013	2014
	ESA kód	Skutočnosť	miera rastu	miera rastu	miera rastu
1. Deflátor HDP		1,10	1,4	1,3	1,6
2. Deflátor súkromnej spotreby		1,22	3,7	1,5	1,6
3. HICP		121,16	3,7	1,7	1,7
4. Deflátor verejnej spotreby		1,19	1,9	1,5	1,8
5. Deflátor investícií		1,04	0,2	0,6	2,1
6. Deflátor exportu tovarov a služieb		1,07	1,4	-1,6	1,1
7. Deflátor importu tovarov a služieb		1,16	2,3	-0,9	2,2

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1.c - Ukazovatele trhu práce

		2012	2012	2013	2014
	ESA kód	Skutočnosť	miera rastu	miera rastu	miera rastu
1. Počet zamestnaných (tis.) [1]		2 209	0,1	-1,0	0,2
2. Počet odpracovaných hodín (mil.)[2]		3 944	-0,4	-1,7	0,0
3. Miera nezamestnanosti (%) [3]			14,0	14,5	14,3
4. Produktivita práce na osobu (eur) [4]		29 315	2,0	1,8	2,0
5. Produktivita práce na hodinu (eur) [5]		16,5	2,4	2,6	2,2
6. Odmeny zamestnancov (mil. eur)	D.1	26 465	2,6	2,9	2,8
7. Odmeny na zamestnanca (eur)		14 197	2,0	2,2	2,8

[1] Celková zamestnanosť, podľa národných účtov - domáci koncept.

Zdroj: MF SR

[2] Podľa definície národných účtov.

[3] Harmonizovaná miera podľa Eurostatu, úrovne

[4] Reálne HDP na zamestnanú osobu.

[5] Reálne HDP na odpracovanú hodinu.

Tabuľka 1.d - Sektorová bilancia (ESA 95, % HDP)

	ESA kód	2012	2013	2014
1. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté od zvyšku sveta	B.9	4,1	4,7	5,1
z toho:				
- Tovary a služby		5,4	7,6	7,6
- Primárne príjmy a transfery		-3,2	-4,4	-4,1
- Kapitálový účet		1,9	1,5	1,6
2. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté ostatných sektorov	B.9	8,4	7,7	7,9
3. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté verejnej správy	EDP B.9	-4,3	-3,0	-2,8
4. Štatistický rozdiel				

Zdroj: MF SR

Tabuľka 2.a: Vývoj rozpočtov verejnej správy (v % HDP)

	ESA kód	2013	2014
		% HDP	% HDP
Čisté pôžičky (EDP B.9) podsektorov verejnej správy			
1. Verejná správa	S.13	-2,98	-2,83
2. Ústredná štátna správa	S.1311	-3,2	-3,0
3. Regionálna štátna správa	S.1312	-	-
4. Miestna štátna správa	S.1313	0,1	0,0
5. Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314	0,0	0,1
6. Úrokové náklady	D.41	1,9	1,8
7. Primárne saldo VS (1+6)		-1,1	-1,0
8. Jednorazové a dočasné efekty		0,7	1,0
9. Reálny rast HDP (%)		0,8	2,2
10. Potenciálny rast HDP (%)		2,2	2,1
príspevky:			
- práca		-0,1	-0,1
- kapitál		0,1	0,2
- celková produktivita faktorov		2,1	2,0
11. Produkčná medzera (% potenciálneho HDP)		-2,4	-2,3

12. Cyklická zložka (% potenciálneho HDP)	-0,8	-0,8
13. Cyklicky upravené saldo (1-12) (% potenciálneho HDP)	-2,2	-2,1
14. Cyklicky upravené primárne saldo (13+6) (% potenciálneho HDP)	-0,3	-0,3
15. Štrukturálne saldo (13-8) (% potenciálneho HDP)	-2,9	-3,1

[1] Upravené o čisté toky týkajúce sa swapov tak, aby TR-TE=EDP B.9.

Zdroj: MF SR

[2] Primárne saldo je počítané ako (EDP B.9, položka 8) plus (EDP D.41, položka 9).

[3] Kladné znamienko predstavuje pozitívny vplyv jednorazového opatrenia na saldo VS

[5] Vrátane vybraných EÚ

Tabuľka 2.b: Vývoj dlhu verejnej správy (% HDP)			
	ESA kód	2013	2014
1. Hrubý dlh		54,3	56,8
2. Zmena hrubého dlhu		2,1	2,5
Príspevky k zmene hrubého dlhu			
3. Primárne saldo		-1,1	-1,0
4. Úrokové náklady	D.41	1,9	1,8
5. Zosúladenie dlhu a deficitu		0,3	1,7
z toho:			
- Rozdiely medzi hotovosťou a akruálom		-0,4	0,6
- Čistý nárast finančných aktív		0,8	1,0
z toho: príjmy z privatizácie		0,0	0,0
- Efekty zhodnotenia a iné		-0,1	0,1
p.m. Implicitná úroková miera		3,7	3,5
Iné relevantné faktory			
6. Likvidné finančné aktíva		5,3	5,8
7. Čistý finančný dlh (1-6)		48,9	50,9
8. Splátky dlhu (existujúce dlhopisy) od konca predchádzajúceho roka		6,0	3,4
9. Podiel dlhu denominovaného v zahraničnej mene		5,4	5,0
10. Priemerná splatnosť*		5,9	6,0

Pozn.: ide o splatnosť štátneho dlhu ku koncu roku

Zdroj: MF SR

Tabuľka 2.c: Podmienené záväzky (% HDP)			
	2012	2013	2014
Verejné záruky	2,88		
z čoho:			
finančný sektor	0		

Pozn.: Odhad k 31.12.2012. V porovnaní s údajom v Programe stability došlo k zlepšeniu kvality podkladových údajov.

Tabuľka 3: Bilancia výdavkov a príjmov verejnej správy podľa scenára nezmenených politík (členenie podľa komponentov)

Verejná správa (S13)	ESA kód	2013 % HDP	2014 % HDP	2013 mil. eur	2014 mil. eur
1. Celkové príjmy	TR	32,9	32,5	24 012	24 599
z toho					
1.1. Dane z produkcie a dovozu	D.2	10,0	9,5	7 285	7 202
1.2. Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	D.5	5,6	5,6	4 109	4 226
1.3. Dane z kapitálu	D.91	0,0	0,0	0	0
1.4. Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	13,6	13,1	9 914	9 950
1.5. Dôchodky z majetku	D.4	0,4	0,9	264	644
1.6. Ostatné		3,3	3,4	2 441	2 577
p.m.: Daňové zaťaženie (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		29,2	28,2	21 307	21 378
2. Celkové výdavky	TE	35,9	37,1	26 187	28 094
z toho					
2.1. Odmeny zamestnancov	D.1	6,7	6,6	4 894	4 990
2.2. Medzispotreba	P.2	4,2	4,5	3 065	3 418
2.3. Celkové sociálne transfery	D.62, D.632	18,4	18,4	13 454	13 943
z toho: dávky v nezamestnanosti		0,3	0,2	186	179
2.4. Úrokové náklady	D.41	1,9	1,8	1 363	1 394
2.5. Subvencie	D.3	1,2	1,3	894	1 003
2.6. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51	1,6	1,3	1 167	1 000
2.7. Kapitálové transfery	D.9	0,5	0,8	350	576
2.8. Ostatné		1,4	2,3	1 001	1 771

Tabuľka 4.a: Bilancia cieľovaných výdavkov a príjmov verejnej správy (členenie podľa komponentov)

Verejná správa (S13)	ESA kód	2013 % HDP	2014 % HDP	2013 mil. eur	2014 mil. eur
1. Celkové príjmy	TR	32,9	34,0	24 012	25 731
z toho					
1.1. Dane z produkcie a dovozu	D.2	10,0	9,8	7 285	7 452
1.2. Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	D.5	5,6	5,8	4 109	4 389
1.3. Dane z kapitálu	D.91	-	-	-	-
1.4. Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	13,6	13,0	9 914	9 845
1.5. Dôchodky z majetku	D.4	0,4	1,5	264	1 101
1.6. Ostatné ¹		3,3	3,9	2 441	2 943
p.m.: Daňové zaťaženie (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		29,2	28,6	21 307	21 686
2. Celkové výdavky	TE ³	35,9	36,8	26 187	27 875
z toho					
2.1. Odmeny zamestnancov	D.1	6,7	6,6	4 894	4 985
2.2. Medzispotreba	P.2	4,2	4,7	3 065	3 531
2.3. Celkové sociálne transfery	D.62 ⁶ , D.632	18,4	18,0	13 454	13 652
z toho: dávky v nezamestnanosti		0,3	0,2	186	179
2.4. Úrokové náklady	D.41	1,9	1,8	1 363	1 375
2.5. Subvencie	D.3	1,2	1,3	894	989
2.6. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51	1,6	1,3	1 167	986
2.7. Kapitálové transfery	D.9	0,5	0,7	350	564
2.8. Ostatné ⁵		1,4	2,4	1 001	1 793

Pozn.: V porovnaní s údajmi prezentovanými v návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2014-2016 došlo v roku 2014 k zmenám v údajoch za odmeny zamestnancov a ostatné výdavky. Výdavky určené na navýšenie miezd vo verejnej správe boli presunuté z kategórie ostatné výdavky do odmiern

zamestnancov.

Tabuľka 4.b: Výdavky vylúčené z výdavkového agregátu

	ESA kód	2012	2012	2013	2014
		mil. eur	% HDP	% HDP	% HDP
1. Výdavky na programy EÚ plne kryté príjmami z fondov EÚ		807	1,1	1,4	1,6
2. Výdavky na dávky v nezamestnanosti nesúvisiace s opatreniami vlády (cyklická zložka)		17	0,0	0,1	0,1
3. Zmena príjmov z titulu opatrení (vplyv diskretných príjmových opatrení)		299	0,4	1,9	1,0
4. Príjmy z dôvodu uplatňovania legislatívy		0	0	0	0

Tabuľka 4.c.i): Celkové výdavky na vzdelávanie, zdravotníctvo a zamestnanosť

	2013		2014		EÚ27 2011	
	% HDP	% CV	% HDP	% CV	% HDP	% CV
Vzdelávanie	3,8	10,6	3,6	9,9	5,3	10,9
Zdravotníctvo	5,6	15,5	5,3	14,3	7,3	14,9
Zamestnanosť*	0,23	0,63	0,19	0,51	-	-

Pozn.: CV - Celkové výdavky verejnej správy.

Zdroj: Eurostat

V tabuľke je pre rok 2014 uvedený odhad vypočítaný ako priemer zdrojov EÚ za roky 2011 až 2013. Medzinárodné porovnanie je dostupné iba pre časť výdavkov na zamestnanosť – Aktívne politiky trhu práce. V roku 2011 sú výdavky na Aktívne politiky trhu práce vo výške 0,30 % HDP (0,77 % CV) v porovnaní s priemerom EÚ27 na 0,61 % HDP (1,25 % CV) menej ako polovičné.

Tabuľka 4.c.ii): Výdavky verejnej správy podľa klasifikácie COFOG

Funkcie	COFOG kód	2013		2014		EU27 2011	
		% HDP	% CV	% HDP	% CV	% HDP	% CV
1. Všeobecné verejné služby	1	5,06	14,1	6,2	16,86	6,6	13,46
2. Obrana	2	0,92	2,56	0,93	2,52	1,5	3,06
3. Verejný poriadok a bezpečnosť	3	1,83	5,09	1,94	5,27	1,9	3,88
4. Ekonomická oblasť	4	2,34	6,53	3,19	8,67	4	8,16
5. Ochrana životného prostredia	5	0,64	1,78	0,39	1,07	0,9	1,84
6. Bývanie a občianska vybavenosť	6	0,71	1,97	0,55	1,49	0,9	1,84
7. Zdravotníctvo	7	5,55	15,47	5,27	14,34	7,3	14,89
8. Rekreačia, kultúra a náboženstvo	8	1,08	3,01	0,94	2,55	1,1	2,24
9. Vzdelávanie	9	3,8	10,58	3,65	9,93	5,3	10,81
10. Sociálne zabezpečenie	10	13,96	38,9	13,71	37,3	19,6	39,98
Celkové výdavky	TE	35,88	100	36,75	100	49,02	100

Pozn.: CV – Celkové výdavky VS

Tabuľka 5.a: Opatrenia zahrnuté v návrhu rozpočtu verejnej správy (ESA 95, % HDP, porovnanie voči NPC)

Opatrenia	Subsektor	Kód ESA 95	Rozpočtové vplyvy* (% HDP)		
			2013	2014	2015
1. ESO	S.1311			0,54	
- príjmy z majetku		D.4 rec		0,03	
- iné príjmy		other, rec		0,02	
- hrubé mzdy		D.1 pay		0,09	
- medzispotreba		P.2		0,24	
- tvorba hrubého fixného kapitálu		P.51		0,14	
- ostatné výdavky		other, pay		0,03	
2. Úspory v zdravotníctve				0,23	
- platba za poistencov štátu, prijaté	S.1311	D.61 rec		-0,19	
- platba za poistencov štátu, zaplatené	S.1314	D.62 pay		0,19	
- transfer pre zdravotnícke zariadenia	S.1314	D.631 pay		0,23	
3. Mzdy vo verejnej správe	S.13	D.1 pay		-0,09	
4. Zavedenie minimálnej daňovej povinnosti u PO	S.1311	D.5 rec		0,16	
5. Zníženie sadzby DPPO	S.1311	D.5 rec		-0,05	
6. Odvod zo zisku regulovaných firiem	S.1311	D.5 rec		0,10	
7. Mimoriadne príjmy Telekomunikačného úradu	S.1311	other, rec		*30	-*
8. Presun dividend z roku 2013 do roku 2014	S.1311	D.4 rec	-0,60	1,15	-0,55
- jednorazové zníženie dividend v roku 2013			-0,60	0,58	
- jednorazové zvýšenie dividend v roku 2014				0,58	-0,55
9. Zmeny v železničnej doprave	S.1311			0,07	-0,10
- jednorazové zvýšenie splátky NfV od CARGO		other, rec		0,10	-0,10
- kompenzácia pre ŽSR		D.3 pay		-0,03	
10. Rezerva na vyšší výber DPH	S.1311			0,00	0,00
- dane z produkcie a dovozu (DPH)		D.2 rec		0,33	-0,31
- medzispotreba (kapitola VPS)		P.2		-0,33	0,31
11. Rezerva na naplnenie rozpočtového cieľa	S.1311	P.2		-0,09	0,08
12. Ostatné zmeny voči NPC	S.13			-0,01	-0,03
Spolu			-0,60	2,36	-0,91

Pozn.: Všetky opatrenia sú vo fáze návrhu, jedinou výnimkou sú zmeny v železničnej doprave, ktoré sú schválené uznesením vlády. Vplyvy opatrení sú vyjadrené v metodike ESA 95 (akruálny princíp), nemajú žiadne vplyvy na iné členské krajiny eurozóny.

* ide o vplyv na saldo VS

Zdroj: MF SR

³⁰ Výnos bude známy až po aukcii.

Tabuľka 6.a: Reakcia NPR na špecifické odporúčania pre Slovensko

CSR číslo	Opatrenie	Ciele
1	Podľa plánu naplniť rozpočet na rok 2013, aby sa udržateľným spôsobom odstránil nadmerný deficit a dosiahol fiškálne úsilie uvedené v odporúčaniach Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. Po odstránení nadmerného deficitu realizovať štrukturálnu úpravu, ktorá Slovensku umožní dosiahnuť strednodobý cieľ do roku 2017. Predchádzať škrtom výdavkov, ktoré podporujú rast, a zintenzívniť úsilie na zlepšenie efektívnosti verejných výdavkov. Vychádzajúc z už prijatej dôchodkovej reformy ďalej zlepšiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií znížením medzery financovania vo verejnom dôchodkovom systéme a zvýšením nákladovej účinnosti sektora zdravotnej starostlivosti.	
1	Konsolidácia verejných financií	V zmysle prebiehajúcej procedúry nadmerného deficitu je krátkodobým fiškálnym cieľom Slovenska znížiť deficit verejnej správy v roku 2013 pod hranicu 3% HDP udržateľným spôsobom. Na základe aktuálnych informácií o pozitívach a rizikách vývoja rozpočtu verejnej správy v roku 2013 by deficit rozpočtu verejnej správy mohol dosiahnuť úroveň 2,98 % HDP. V strednodobom horizonte vychádza Návrh rozpočtového plánu z návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2014 až 2016 predloženom vláde SR v októbri 2013. Cílené schodky rozpočtu verejnej správy sú v roku 2014 na úrovni 2,83 % HDP, v roku 2015 na úrovni 2,57 % HDP a v roku 2016 na úrovni 1,50 % HDP. Dosiahnutie týchto cieľov zastaví nárast podielu verejného dlhu na HDP a umožní od roku 2015 jeho postupné znižovanie. Na základe odporúčaní Rady EÚ by Slovenská republika mala dosiahnuť strednodobý rozpočtový cieľ v podobe štrukturálneho deficitu verejnej správy vo výške 0,5 % HDP do roku 2017.
1	Základná daňová licencia a zníženie sadzby DPPO na 22%	Fiškálna konsolidácia. Zníženie daňových únikov. Zníženie administratívnych nákladov finančnej správy. Zlepšenie podnikateľského prostredia.
1	Predĺženie platnosti osobitného odvodu v regulovaných odvetviach	Fiškálna konsolidácia.
1	Prijatie pravidiel pre výdavkové stropy	Lepšie riadenie verejných financií. Výdavkové limity budú slúžiť ako operatívny nástroj na plnenie všetkých fiškálnych pravidiel, ktorými sa fiškálna politika riadi (fiškálny kompakt a Zákon o rozpočtovej zodpovednosti).
1	Realokácia neefektívnych výdavkov	Zefektívnenie výdavkov verejnej správy. Identifikácia výdavkových titulov, ktoré nespĺňajú ciele vládnych politík. Presun časti týchto výdavkov na produktívne programy alebo vytvorenie priestoru pre ďalšiu štrukturálnu konsolidáciu na výdavkovej strane.
1	Sprísnenie pravidiel pre samosprávy	Lepšie riadenie verejných financií. Umožní sa lepšia kontrola hospodárenia samospráv tvoriacich 14% verejných výdavkov.
1	Efektívnosť v zdravotníctve	Lepšia efektívnosť a dlhodobá udržateľnosť výdavkov v zdravotníctve. Úspory budú dosiahnuté vďaka zmenám vo finančnom hospodárení a odmeňovaní na základe výkonnosti, lepšej kontrole kvality, novému systému platieb, obstarávaní liekov, materiálov a služieb.
2	Zrýchliť realizáciu akčného plánu na boj proti daňovým podvodom a naďalej sa usilovať o zlepšenie výberu DPH, a to najmä posilnením analytických a auditových kapacít daňovej správy. Zlepšiť daňovú disciplínu. Prepojiť zdaňovanie nehnuteľností s trhovou hodnotou majetku.	
2	Akčný plán boja proti daňovým únikom	Zníženie daňových únikov. Koncepcia zvýšenia efektívnosti výberu daní pozostáva z troch fáz. V prvej fáze už bolo implementovaných 50 konkrétnych opatrení zameraných najmä na DPH (napr. rušenie registrácie platiteľov DPH o nekomunikujúce a nekontaktné osoby, zavedenie zábezpeky v rámci registrácie DPH, zavedenie spoločného a nerozdielného ručenia za daň, definovanie nových trestných činov – daňových podvodov a marenie výkonu správy daní).
2	Lotéria pokladničných bločkov	Zníženie daňových únikov. Identifikácia „čiernych“ pokladníc. Pred prvým zrebovaním si počas dvoch týždňov 253 tisíc ľudí zaregistrovalo vyše 7 miliónov pokladničných bločkov.
2	Zavedenie kontrolného výkazu	Zníženie daňových únikov. Finančné riaditeľstvo zabezpečí prepojenie svojich databáz so systémami bánk, stavebných úradov, registrami motorových vozidiel a obyvateľov, a mýtnym systémom a následne vykoná identifikáciu a analýzu rizík v správe daní a výberu subjektov na daňovú kontrolu
2	Špecializované sudy	Zníženie daňových únikov. Zriadenie súdov so zameraním na daňovú oblasť.
2	Zdaňovanie nehnuteľností na základe trhovej hodnoty	Spravodlivejší výber daní. Zvýšenie daní z majetku. Vytvorenie ďalšieho priestoru pre zníženie daní ovplyvňujúcich ekonomickú aktivitu.

3	Prijať opatrenia s cieľom zlepšiť schopnosť verejných služieb zamestnanosti poskytovať uchádzačom o zamestnanie individualizované služby a posilniť prepojenie medzi aktivačnými opatreniami a sociálnou pomocou. Účinnejším spôsobom riešiť dlhodobú nezamestnanosť prostredníctvom aktivačných opatrení a individualizovanej odbornej prípravy. Zlepšiť poskytovanie zariadení starostlivosti o deti, najmä pre deti do veku troch rokov. Znížiť daňovo-odvodové zaťaženie pre pracovníkov s nízkymi príjmami a upraviť systém dávok.	
3	Implementácia novely zákona o službách zamestnanosti	Lepšie výsledky verejných služieb zamestnanosti. Tvorba nových pracovných miest. Vláda ďalej zefektívni aktívne politiky trhu práce zmenami na Úradoch práce sociálnych vecí a rodiny a väčším dôrazom na poradenské a individualizované verejné služby. Dôraz je predovšetkým na zlepšenie zamestnávania dlhodobo nezamestnaných.
3	Informovanejšie aktívne politiky trhu práce	Centralizácia databázy uchádzačov o zamestnanie a poberateľov sociálnych dávok, kompletizácia a prepojenie s relevantnými inštitúciami umožní lepší monitoring a analýzu čistej účinnosti a efektívnosti.
3	Zníženie odvodového zaťaženia dlhodobo nezamestnaným	Dlhodobo nezamestnaným budú jeden rok odpustené zdravotné aj sociálne odvody z maximálne 67% priemernej mzdy, čo vytvorí priaznivé podmienky na ich opätovné zapojenie na trhu práce.
3	Program na podporu dlhodobo nezamestnaných	Zamestnanosť dlhodobo nezamestnaných. Dotovanie nákladov práce zamestnávateľov pre dlhodobo nezamestnaných cez aktívne politiky trhu práce.
3	Zvýšenie zaškolenosti detí v materských školách	Rozšírenie kapacít materských škôl, existujúcich foriem výchovy a vzdelávania o prípravné triedy materskej školy a zvýšenie časovej dotácie pre predškolské vzdelávanie.
3	Zmeny v sociálnych dávkach	Lepšia adresnosť sociálnych dávok. Lepšia zamestnateľnosť poberateľov dávok. Zosúladenie pracovného a rodinného života.
4	Zintenzívniť úsilie riešiť vysokú nezamestnanosť mládeže, napríklad prostredníctvom Záruky pre mladých. Prijať opatrenia s cieľom prilákať mladých ľudí k učiteľskej profesii a zlepšiť výsledky vzdelávania. V odbornom vzdelávaní a príprave posilniť poskytovanie praktickej výučby priamo v podnikoch. Vo vysokoškolskom vzdelávaní vytvoriť bakalárske programy viac orientované na pracovné miesta. Podporiť účinné odovzdávanie znalostí podporou spolupráce medzi vysokými školami, výskumnou komunitou a podnikateľských sektorom. Zintenzívniť úsilie o zlepšenie prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu marginalizovaných komún vrátane Rómov.	
4	Podpora zamestnanosti mladých a systém záruk	Dotovanie nákladov práce zamestnávateľa pre mladých financované zo štrukturálnych fondov cez aktívne politiky trhu práce. Bude tiež prijatý systém záruk kvalitnej ponuky zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže do štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení vzdelania pre mladých ľudí do 25 rokov.
4	Zlepšenie postavenia učiteľov	V roku 2014 sa zvýšia mzdy pedagogickým a odborným zamestnancom v regionálnom a vysokom školstve o 5 % (42 eur). Zvýšenie bude závisieť od viacerých kritérií vrátane výkonu učiteľa.
4	Zlepšenie odborného vzdelávania a prepájania s praxou	Lepšie zapojenie zamestnávateľov do systému odborného vzdelávania, podpora odbornej praxe priamo v podnikoch. Zabezpečenie kvality v odboroch požadované trhom práce formou motivačných štipendií. Zmenší sa rozdiel medzi priemernou mzdou učiteľa a iných VŠ vzdelaných profesií.
4	Kvalita vysokého školstva - novela zákona	Zvýšenie kvality vysokého školstva. Zjednodušenie akreditácie a garancie, zmena rigidných pravidiel pre výber garantov štúdia.
4	Lepší prístup k predškolskému vzdelávaniu pre marginalizované komunity	Podpora sociálnej inklúzie a pozitívnych zmien v komunitách s osobitným dôrazom na marginalizované rómske komunity prostredníctvom rozvoja komunitnej práce v komunitných centrách.
5	Zintenzívniť úsilie o dosiahnutie lepšieho fungovania trhu s energiou; najmä zlepšiť transparentnosť mechanizmu stanovovania taríf a zvýšiť schopnosť regulačného orgánu zdôvodňovať svoje rozhodnutia. Posilniť vzájomné prepojenia so susednými krajinami. Zlepšiť energeticke účinnosť najmä v odvetví stavebníctva a v priemysle	
5	Implementácia Smernice o energetickej efektívnosti	Zlepšenie energetickej efektívnosti
5	Cestovná mapa transparentnosti regulácie	Zvýšenie transparentnosti regulácie sieťových odvetví. Vláda SR pripraví cestovnú mapu s možnými opatreniami zvyšujúcimi transparentnosť regulácie sieťových odvetví.
5	Inovatívne finančné nástroje (JESSICA - ŠFRB)	Energetická efektívnosť. Podpora financovania zatepľovania bytových jednotiek prostredníctvom úverového nástroja s pomocou zdrojov EŠIF, pokračovanie implementácie v programovom období 2014-2020 s navýšenými zdrojmi.
6	Zmeniť zákon o verejnej službe s cieľom posilniť nezávislosť verejnej služby. Zlepšiť vo verejnej správe riadenie ľudských zdrojov. Zintenzívniť úsilie o posilnenie analytických kapacít kľúčových ministerstiev, a to aj s cieľom zlepšiť využívanie fondov EÚ. Realizovať opatrenia na zlepšenie efektívnosti justičného systému. Podporiť postupy alternatívneho riešenia sporov a zasadiť sa o ich častejšie využívanie.	

6	Modernizácia štátnej správy	Zlepšenie kvality verejnej správy. Zavedie sa procesné riadenie, indikátory výkonnosti, centrálné najímanie, či umožnenie flexibilnej pracovnej doby. Posilní sa funkcionálnosť Ústredného portálu verejnej správy a spustí sa informačný systém integrovaných obslužných miest, ktorý zlepší využívanie elektronických služieb verejnej správy.
6	Posilnenie analytických kapacít	Kvalita štátnej správy. Informovanejšie, lepšie analyticky podložené rozhodovanie pri tvorbe hospodárskych politík prostredníctvom analytických jednotiek na ministerstvách a vytvorením štipendijného programu na prítiahnutie najlepších absolventov vysokých škôl do štátnej správy.
6	Efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa - Program ESO	Zvyšovanie efektívnosti výkonov ústrednej štátnej správy aj ostatných subjektov verejnej správy, zlepšenie riadiacich procesov, prehodnotenie funkcionálnosti, optimalizácia organizačnej štruktúry a výraznejšia orientácia na potreby občanov, úspora prostriedkov na fungovanie verejnej správy a zlepšovanie jej výsledkov bez zvyšovania financovania. Realizuje sa kombináciou vyšších príjmov a nižších výdavkov.

Tabuľka 6.b: Ciele EU pre rast a zamestnanosť

Hlavný EU2020 indikátor	Opatrenie	Cieľ
Zamestnanosť	Podpora zamestnanosti mladých a systém záruk	Dotovanie nákladov práce zamestnávateľa pre mladých financované zo štrukturálnych fondov cez aktívne politiky trhu práce. Bude tiež prijatý systém záruk kvalitnej ponuky zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo sťaže do štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení vzdelania pre mladých ľudí do 25 rokov.
	Zníženie odvodového zaťaženia dlhodobu (nízkoprijímavým) nezamestnaným	Dlhodobo nezamestnaným budú rok štátom dotované všetky zdravotné aj sociálne odvody z maximálne 67% priemernej mzdy, čo vytvorí priaznivé podmienky na ich opätovné zapojenie na trhu práce.
	Program na podporu dlhodobu nezamestnaných	Zamestnanosť dlhodobu nezamestnaných. Dotovanie nákladov práce zamestnávateľov pre dlhodobu nezamestnaných cez aktívne politiky trhu práce
	Zlepšenie odborného vzdelávania a prepájania s praxou	Lepšie zapojenie zamestnávateľov do systému odborného vzdelávania, podpora odbornej praxe priamo v podnikoch. Zabezpečenie kvality v odboroch požadované trhom práce formou motivačných štipendií.
	Implementácia novely zákona o službách zamestnanosti	Lepšie fungovanie verejných služieb zamestnanosti. Tvorba nových pracovných miest. Vláda ďalej zefektívni aktívne politiky trhu práce zmenami na Úradoch práce sociálnych vecí a rodiny a väčším dôrazom na poradenskú a individualizovanú verejnú službu. Dôraz bude predovšetkým na zlepšenie zamestnávania dlhodobu nezamestnaných.
	Informovanejšie aktívne politiky trhu práce	Centralizácia databázy uchádzačov o zamestnanie a poberateľov sociálnych dávok, kompletizácia a prepojenie s relevantnými inštitúciami umožní lepší monitoring a analýzu čistej účinnosti a efektívnosti.
	Podpora kariérneho poradenstva pre dospelých	Poskytovanie kariérneho poradenstva v rámci národného projektu Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých, ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce
Veda a výskum	Podpora inovatívnych malých a stredných podnikov cez inovatívne finančné nástroje a rizikový kapitál (JEREMIE - SZRF)	Zvýšenie inovačného potenciálu firiem. Spustenie nástroja portfóliových záruk prvej straty a fondov rizikového kapitálu, financovaných s podporou zdrojov EŠIF a spustenie nástroja portfóliových úverov zdieľaného rizika po výbere finančných sprostredkovateľov.
	Reforma financovania výskumu a vývoja	Zefektívnenie financovania vedy a výskumu. Komplexná zmena grantového a podporného systému s dôrazom na kvalitu, koncentráciu zdrojov na kvalitné projekty a motivácie spolupracovať so súkromným sektorom. Systematická podpora každej fázy vedeckého bádania (základný výskum, aplikovaný výskum, experimentálny vývoj v rámci univerzít aj firiem).
Emisie skleníkových plynov	V roku 2011 emisie skleníkových plynov mimo sektorov ETS o 9% nižšie ako v roku 2005. Vláda tak svoj záväzok zvýšiť emisie o maximálne 13% hlboko prekračuje.	
Obnoviteľné zdroje energie	V roku 2011 bol podiel energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe 11,3%. Stanovený cieľ 14% tak SR do roku 2020 pri nezmenených politikách s najväčšou pravdepodobnosťou prekročí.	
Národná energetická	Implementácia Smernice o energetickej efektívnosti	Zlepšenie energetickej efektívnosti

efektívnosť	Podpora energetickej efektívnosti bytových jednotiek prostredníctvom inovatívnych finančných nástrojov (JESSICA - ŠFRB)	Zvýšenie energetickej efektívnosti bytov. Podpora financovania zatepľovania bytových jednotiek prostredníctvom úverového nástroja s pomocou zdrojov EŠIF, pokračovanie implementácie v programovom období 2014-2020 s navýšenými zdrojmi.
Predčasné ukončenie školskej dochádzky	Celodenný výchovný systém	Celodenný výchovný systém bude realizovaný na 200 základných školách, ktoré navštevuje minimálne 20% žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Kladie sa dôraz na previazanosť vzdelávacích a záujmových aktivít žiakov.
	Zvýšenie zaškolenosti detí v materských školách	Rozšírenie kapacít materských škôl, rozšírenie existujúcich foriem výchovy a vzdelávania o prípravné triedy materskej školy a zvýšenie časovej dotácie pre predškolské vzdelávanie.
	Lepší prístup k predškolskému vzdelávaniu pre marginalizované komunity	Podpora sociálnej inklúzie a pozitívnych zmien v komunitách s osobitným dôrazom na marginalizované rómske komunity prostredníctvom rozvoja komunitnej práce v komunitných centrách.
	Zlepšenie postavenia učiteľov	V roku 2014 sa zvýšia mzdy pedagogickým a odborným zamestnancom v regionálnom a vysokom školstve o 5 %. Zvýšenie bude závisieť od viacerých kritérií vrátane výkonu učiteľa.
Vysokoškolské vzdelávanie	Kvalita vysokého školstva	Zvýšenie kvality vysokého školstva. Zjednodušenie akreditácia a garancie, zmena rigidných pravidiel pre výber garantov štúdia.
Chudoba	Zmeny v sociálnych dávkach	Lepšia adresnosť sociálnych dávok. Lepšia zamestnateľnosť poberateľov dávok. Zosúladenie pracovného a rodinného života.

Tabuľka 7: Porovnanie s Programom stability

	ESA kód	2012 % HDP	2013 % HDP	2014 % HDP
Cieľové saldá verejnej správy	B.9			
Program stability		-4,35	-2,94	-2,60
Návrh rozpočtového plánu		-4,47	-2,98	-2,83
Rozdiel		-0,12	-0,04	-0,23
Saldá verejnej správy na základe scenára nezmenených politík	B.9			
Program stability		-4,4	-2,9	-3,7
Návrh rozpočtového plánu		-4,4	-3,0	-4,6
Rozdiel		0,00	-0,04	-0,96